

ชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเกิดจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป การรักษาวรรณธรรมจึงหมายถึงต้องแก้ไขปัญหานั้นข้างต้นด้วย

๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายอิบราฮิม ลือแม บ้านปลายทอน

\*แหล่งข้อมูล\*

อิบราฮิม ลือแม

วิจิรัตน์ แยมศรี

ปัญหาที่ ๒) ชุมชนแออัด

๒.๑) ชุมชนแออัดที่อำเภอสุโขทัย

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีอยู่ ๕ ชุมชนพื้นที่ใกล้เคียงกันในเขตเทศบาลรวม ๔๒๕ ครอบครัวยึดเป็น ๔,๕๐๐ คน คือ

-ชุมชนดงสูงเก่า ๓๐๗ ครอบครัวยึด

-ชุมชนหัวสะพาน ๕๔ ครอบครัวยึด เป็นมุสลิมทั้งหมด ชาวบ้านมาจากที่อื่น

-ชุมชนศาลายอ ๕๒ ครอบครัวยึด เป็นมุสลิมทั้งหมด ชาวบ้านมาจากที่อื่น

-ชุมชนหลังบ้าน ๒๑๕ ครอบครัวยึด

-ชุมชนที่ใกล้กิโลเมตร ๑๕๔ ครอบครัวยึด

ชุมชนเหล่านี้อยู่ในพื้นที่ของการรถไฟทั้งหมด อายุของชุมชนราว ๕๐ ปีมาแล้วพร้อมๆกับการขยายตัวของเมืองสุโขทัยซึ่งเดิมยังไม่เป็นอำเภอ แต่เป็นเพียงป่าจันทน์ของอำเภอสุโขทัย ป่าดี ชาวบ้านเป็นคนจากพื้นที่จังหวัดอื่นทั้งหมด นอกจากชาวอิสลามแล้ว ยังมีไทยพุทธมาจากพัทลุง นครศรีธรรมราช ภาคอีสาน เริ่มก่อตั้งชุมชนจาก ๖ ครอบครัวยึดที่ชุมชนดงสูงเก่า ชาวบ้านมีอาชีพรับจ้างและค้าขาย

ปัญหาเริ่มขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ เป็น รมต.คมนาคม นายชาญชัย อิสระเสนารักษ์มาคุมการรถไฟ เห็นว่าการรถไฟขาดทุนจึงต้องการเอาที่ดินการรถไฟไปอุดหนุนจำนวนราว ๒๐๐,๐๐๐ กว่าไร่ทั่วประเทศ พื้นที่การรถไฟมีนายทุนมาเช่าอยู่ได้นานแล้ว แต่เขาไม่ให้ชาวบ้านเช่าเพราะคนจนไม่ให้ค่าเช่า ที่ในเมืองเขาจะหวง แต่นอกเมืองจะไม่หวง เขาจึงต้องการไล่รื้อชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็ก การทำมาหากินของชาวบ้าน สรุปคือทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนไป

เครือข่ายชาวมุสลิมแออัดจึงก่อตัวขึ้นทุกจังหวัดรวมเป็นเครือข่ายสลัม ๔ ภาคเรียกร้องสิทธิขอเช่าที่ดินโดยชอบธรรมจากการรถไฟ อีกส่วนหนึ่งให้การรถไฟใช้ประโยชน์ได้

ข้อเสนอของชาวบ้านคือ

-ขอเช่าที่ดินข้าง ๓๐ ปี(ที่ดินข้างคือ พื้นที่ห่างจากสันราง ๔๐ เมตรออกไป)

-ขอร่วมวางสัญญาเช่า

-แต่ในพื้นที่ ๔๐ เมตรให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยการรถไฟต้องนำไปใช้เพื่อการเดินรถที่ผ่านเมดิ ถนนรัฐมนตรีเท่านั้น

-ถ้ามีการย้ายจริงๆ ต้องจัดที่ดินใหม่ไกลจากเดิม ๕ กิโลเมตร โดยยอมให้ชาวบ้านร่วมหาและร่วมกำหนด

-ชาวบ้านยอมให้ ๒๐ เมตรจากสันรางรถไฟให้แก่การรถไฟ

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

-การรถไฟรับข้อเสนอของชาวบ้านทุกอย่าง

-มีแค่เรื่องการเช่าในระยะ ๔๐ เมตรที่ไม่สามารถเช่าระยะยาวได้ ต้องให้เช่า ๔ ปี/ครั้ง โดยอ้างมาตรา ๑๕ ทวิ แต่ที่ดินข้างเช่าได้ตลอด

-ชุมชนหัวสะพาน กับหลังด่านจะมีปัญหาที่อยู่ติดศูนย์ราชการ ๖๘ ไร่ ต้องไร้รั้วออกแต่เราขอ ๑๔ ไร่อยู่มาตลอด

๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านเริ่มรวมตัวชัดเจนใน พ.ศ. ๒๕๔๑ จนเกิดเป็นเครือข่ายขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ตั้งกลุ่มออมทรัพย์เป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อเตรียมตัวขอเช่าที่ดิน กลุ่มออมทรัพย์ทำให้เกิดการเตรียมเงินกองทุน เกิดการรวมคน รวมความคิด ช่วง พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ ชาวบ้านได้ร่วมประชุม หาแนวทาง ขับเคลื่อน

การต่อสู้ของชาวบ้านที่ผ่านมามีคือ

-กดดัน เรียกร้อง ต้องเคลื่อนไหว คนมาเรื่อยๆจึงจะพบ รมต.ได้ วันที่ ๗-๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ ชุมนุมที่หน้ากระทรวงคมนาคมสมัย สุเทพ เทือกสุบรรณเป็น รมต. ต่อมาสมัย รมต. วันมูฮัมหมัด นอมาฮามมีการชุมนุมหน้ากระทรวงอีก ๒ ครั้งคือ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔ และ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕

-ใช้สิทธิรวมตัวกันโดยชอบธรรม

-ยื่นหนังสือ แต่ไม่มีความหมาย เขาจะให้ตั้งกรรมการมาดู เคยยื่นราว ๑๐ ครั้งไม่ได้ผลชาวบ้านไม่รับแล้ว เจอมากแล้ว จึงต้องกดดัน

-รวมตัวกับเครือข่ายสลัม ๔ ภาค

การเคลื่อนไหวของชาวบ้านจะใช้เงินจากกองทุนชาวบ้านเป็นหลัก แต่ในการเคลื่อนไหวปี ๒๕๔๖ และการเคลื่อนไหวร่วมกับเครือข่ายสลัม ๔ ภาคจะใช้เงินจากพอช. ปัจจุบันชาวบ้านรวม

เงินกันสร้างสำนักงานราคา ๓๖๐,๐๐๐ บาท ปัจจุบันกิจกรรมของชาวบ้านยังขยายไปสู่  
ประเด็นอื่นด้วย เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม

๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

ไม่มีองค์กรพัฒนาเอกชนทำงานในพื้นที่ มีแต่ชาวบ้านรวมตัวกัน ประสานกับเครือข่ายสลัม ๔ ภาค

๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

-นายชาญณรงค์ ไตรณรานุสรณ์ (ชุมชนงูเห่า) ๐๑-๒๗๖๗๗๘

-นายวิโรจน์ หนูเสน

๐๑-๙๗๘๙๐๑๔,๐๗๓-๖๔๐๘๕

\*แหล่งข้อมูล\*

-ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ

-สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

-รายงานการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดย ๒ หน่วย  
งานข้างต้น

-เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ภาคใต้

-วิชิพันธ์ แยมศรี โครงการการจัดการทรัพยากรฯ

-คุณชาญณรงค์ ไตรณรานุสรณ์ แกนนำชาวบ้าน ชุมชนงูเห่า

ปัญหาที่ ๓) อุทยานแห่งชาติทับไ

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตีประกาศเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๒ ครอบคลุมพื้นที่  
๒ แสนกว่าไร่ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดคือ

จังหวัดนราธิวาส ๗ อำเภอคือ บาเจาะ รือเสาะ ยี่งอ เจาะไอร้อง สุไหงปาตี สุคีริน ระ  
แงะ

จังหวัดปัตตานี ๑ อำเภอคือ กะพ้อ

จังหวัดยะลา ๑ อำเภอ คือ รามัน

ปัญหาที่พบชาวบ้านยังไม่เคยโดนไล่จับเพราะทางการอะลุ่มอະล่วยมากพอควร แต่ชาวบ้านไม่สามารถขอทุนลงเคราะห์ทำสวนยางได้ ไม่อย่างนั้นก็ไม่สามารถตัดไปขายได้ ถ้าจะตัดขายต้องออกเงินเจ้าหน้าที่ ชาวบ้านไม่สามารถทำถนนได้ ทำถนนได้เฉพาะพื้นที่มีเอกสารสิทธิ์ หากของป่าไม่ได้ ที่ดินไม่สามารถออกเอกสารสิทธิ์ได้ ที่ม.๓ ก็ออกโฉนดไม่ได้ ที่ดินเขาเขาก็ไม่ยอมออกให้

## ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ทางการจะสร้างกลไกของราชการขึ้นมา มีแบบฟอร์มคำถามให้กรอก แต่วิธีคิดเขายังเป็นแบบเดิมคือ ไม่ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม

## ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ตอนจะประกาศอุทยานใน พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นช่วงที่ชวน หลีกภัยเป็นรัฐบาล นายชวนบอกว่าจะไม่มีการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ ส่วนพรรคความหวังใหม่บอกว่าจะมีการประกาศแต่เขาจะช่วย พี่เกียง แบยา(มะदानิง อารีโย)ก็พยายามประสานส่งข่าวชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจนต่อมาได้จัดประชุมครั้งแรกในวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๓ ที่ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีชาวบ้านจากรอบเขาบูโดเข้าร่วม ในเวทีนี้ชาวบ้านหลายคนยังไม่เชื่อว่ามีมีการประกาศเขตอุทยานเพราะคิดว่าเป็นเรื่องการเมืองที่กำลังสู้กันอยู่ในขณะนั้น แต่ก็ทำให้ผู้นำรู้จักกันมากขึ้น หลังจากเวทีนี้ได้พยายามทำความเข้าใจกับชาวบ้านโดยมีพี่เกียง อาจารย์บุญกุล และโต๊ะอิหม่ามจากสตูลมาชี้แจง ได้จัดเวทีนักการเมืองพบประชาชน มีนักการเมืองมาจากทุกพรรคนอกจากพรรคประชาธิปัตย์ ทุกพรรคบอกว่าจะช่วยเหลือชาวบ้าน และจัดเวทีร่วมครั้งที่ ๒ ที่บ้านอุโป๊ะปูโล๊ะ ตำบลสามัคคี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

ต่อมาทางการเริ่มเปิดตัวว่าได้ประกาศเป็นอุทยานจริง ชาวบ้านจึงเชื่อสิ่งที่เราชี้แจงมากขึ้น แต่ยังเห็นว่าไม่มีผลกระทบต่อชาวบ้าน ยังไม่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน จนทางการได้เข้มงวดมากขึ้นในราว พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ ชาวบ้านจึงตระหนักถึงความเดือดร้อน

เครือข่ายของชาวบ้านยังรวมตัวกันหลวมๆ มีการรวมแต่ยังไม่เคลื่อนตามกลไกโครงสร้าง มีความขัดแย้งทางแนวคิดของบางคน ยังแย่งชิงระหว่างแนวคิดการแก้ปัญหาตามข้อราชการด้วยแนวคิดและวิธีการแบบราชการกับช่องของภาคประชาชน ปัจจุบันมีชาวบ้านมาร่วมเครือข่ายราว ๒๐ ชุมชนใน ๓ จังหวัดรอบเทือกเขาบูโด มีแกนนำจากชุมชนมาเป็นกรรมการ ชาวบ้านที่รวมกันตลอดคือชาวบ้านจากเทือกเขาบูโด ส่วนจากเทือกเขาสุโหลงป่าติมาร่วมเพียงครั้งเดียวแล้วยังไม่ได้ประสานมาอีก ทางสุโหลงป่าติมายังเชื่อในแนวทางราชการ เชื่อผู้แทน เชื่อผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดบอกว่าจะแก้ปัญหาที่เดียวพร้อมกันทั้ง ๗ อำเภอ แต่เขาจะทำตามแนวทางมติ คณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งจะบีบชาวบ้านหนักยิ่งขึ้น

บทบาทของคือ

- ทำความเข้าใจ ตระเวนจัดเวทีร่วม จัดเวทีเฉพาะจุด เวทีละหมาดฮายัต
- ล่ำรายชื่อ
- ตั้งกรรมการระดับหมู่บ้านแก้ไขปัญหา
- ปัญหาของชาวบ้านได้เข้าร่วมกับปัญหาสมัชชาคนจน เครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้
- แต่ยังไม่เคยจัดชุมนุม

#### ๔. องค์การพัฒนาเอกชนคนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

คุณวิจิณห์ แยมศรี คุณฤทธิธณ แวอาแซ โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

คุณวิภา สุขพรสวรรค์ โครงการนำร่องภูมิเวทน์ลุ่มน้ำสายบุรี บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

#### ๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

๑) นายมะตานิ้ง อารีโย(แบยา) บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

๒) นายยะยา มะธิชา บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

๓) นายแซอุเซ็ง โละมุ บ้านลือโป๊ะบูโละ หมู่ที่ ๓ ตำบลสามัคคี อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

นราธิวาส

#### \*แหล่งข้อมูล\*

๑) นายมะตานิ้ง อารีโย(แบยา) บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

๒) นายยะยา มะธิชา บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

๓) นายแซอุเซ็ง โละมุ บ้านลือโป๊ะบูโละ หมู่ที่ ๓ ตำบลสามัคคี อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

นราธิวาส

๔) คุณวิจิณห์ แยมศรี โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

๕) คุณฤทธิธณ แวอาแซ โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

๖) คุณวิภา สุขพรสวรรค์ โครงการนำร่องภูมิเวทน์ลุ่มน้ำสายบุรี บ้านกะตุนง ตำบลเกาะรอ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

#### ปัญหาที่ ๔) ระเบิดหิน

##### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ที่บ้านทอน ระเบิดแล้วทำให้บ้านเสียหาย เด็กตกใจ ที่อื่นก็มี เช่น บาเจาะ

ที่บ้านทอนเขากระเบิดขายในพื้นที่ ต่อไปจะขายในประเทศ และกำลังสร้างสะพานขน

ไปซานต่างประเทศ

ก่อนนี้มีการระเบิด ๒ ที่ แต่ปัจจุบันบริษัทมีปัญหาด้านการบริหารภายในจึงระเบิดเพียงหนึ่งแห่ง

##### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ที่บ้านทอน บริษัทฟูไทยได้เข้ามาเริ่มราว ๕ ปีแล้วมาจนปัจจุบัน โดยเข้ามาซื้อที่ดินจากชาวบ้าน แล้วไปคุยกับนักการเมืองระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล(องค์การบริหารส่วนตำบล) โดยไม่มีการถามชาวบ้าน ไม่ได้ศึกษาผลกระทบ ใครได้รับผลกระทบเขาก็เรียกมาคุยแล้วให้ผลประโยชน์ ก็ระเบิดได้

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ยังไม่มีการรวมตัวกัน

### ๔. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายอิบราฮิม ลือแม บ้านทอน

\*แหล่งข้อมูล\*

อิบราฮิม ลือแม

### ปัญหาที่ ๕) ความไม่สงบในพื้นที่

### ปัญหาที่ ๖) โครงการของรัฐ

#### ๖.๑) ค่ายทหารจุฬาภรณ์

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ตั้งอยู่ที่บ้านทอน เป็นโครงการของกระทรวงกลาโหม ค่ายตั้งมาเป็นสิบปีแล้ว ความรุนแรงเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อราว ๒ ปีมานี้ เดิมชาวบ้านขายที่ให้ค่ายจุฬาภรณ์ ค่ายทหารก็ห้ามชาวบ้านเข้าไปในบริเวณใกล้เคียงโดยอ้างว่าจะได้รับอันตรายจากการฝึกซ้อมและป้องกันด้านความมั่นคง

บริเวณที่ทางค่ายห้ามชาวบ้านเข้าไปเดิมเป็นที่ทำมาหากินของชาวบ้าน จับปลาซึ่งมีชุกชุมโดยเฉพาะบริเวณหน้าค่ายเพราะเป็นทะเลโคลน เช่น ปลาเกะตัก เคย ปลาทรายจะตะเม็ด กฎของกรมเจ้าท่าจะห้ามเพียง ๑๕ เมตร แต่ค่ายทหารไม่ใช้กฎนี้

เดิมเวลาทหารซ้อมรบจะไม่เตือนชาวบ้าน เกือบโดนเรือชาวบ้านหลายครั้ง การซ้อมรบจะซ้อมที่เกาะยี่อลาปี ปลาจะหายไปนานกว่าจะกลับมาเหมือนเดิม

เขตทหารยังมีกำชมุดออกมา น้ำอุ่น ชาวบ้านสงสัยว่าจะมีกำชอยู่ด้วยหรือไม่

### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ชาวบ้านที่เคยไปหาปลาเคยเจอรุนแรงสุดคือถูกทหารเรียกไปเซ็นชื่อรับความผิดเมื่อ ๒ ปีที่แล้ว แต่ทหารก็จะปล่อยผ่านไป ชาวบ้านอาจคุยกับจำ หรือให้ปลาเป็นสินบนจำก็จะปล่อยตัว จึงไม่เกิดความรุนแรงบ่อย

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านมีความเห็น ๒ แนวคือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าให้กันเขต ๓ กิโลเมตรจากค่ายทหารเป็นเขตอนุรักษ์ อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าถ้ากำหนดเช่นนั้นชาวบ้านอยู่ไม่ได้แน่

### ๔. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

อิบราฮิม ลือแม บ้านทอน

\*แหล่งข้อมูล\*

อิบราฮิม สือแม

## ๖.๒) โครงการพัฒนาของรัฐ

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ในเขต ตำบลโคกเคียน นอกจากบ้านทอนแล้วยังมีหมู่บ้านอื่นที่มีปัญหาจากโครงการพัฒนาของรัฐอีกหลายโครงการ กำลังจะมีทุนเข้ามาทำโครงการ เช่น

บ้านทอน(หมู่ที่ ๔ ).๖ มีปัญหาค่ายทหาร(ค่ายจุฬาภรณ์)

ถัดไปคือ หมู่ที่ ๑๒ มีการสร้างสนามบิน

ถัดไปคือ หมู่ที่ ๔,๒ เป็นท่าเรือน้ำลึก

โครงการเหล่านี้จะทำให้ชาวบ้านประสบปัญหาหนักในทางต่อไป

\*แหล่งข้อมูล\*

อิบราฮิม สือแม

## ปัญหาที่ ๗) ราคาผลผลิต

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

สวนยาง

วิทยา อารณ (บันทึก)

สถานการณ์สิทธิ ๑๔ จังหวัดภาคใต้  
ภาพรวมของปัญหาของภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๔๕  
โดยสำนักงานกลาง โครงการวิจัยสิทธิชุมชนศึกษา(ภาคใต้)  
รวบรวม สิงหาคม ๒๕๔๕ - มกราคม ๒๕๔๖  
จังหวัดปัตตานี

เท่าที่รวบรวมได้ขณะนี้ มี ปัญหา คือ

- |                                      |                         |
|--------------------------------------|-------------------------|
| ๑) ประมง/เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง | ๒) การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง |
| ๓) มลพิษเขตอุตสาหกรรม                | ๔) แรงงานต่างด้าว       |
| ๕) อบายมุข                           | ๖) อุทยานทับที่         |
| ๗) เชื้อนปัตตานีกับผลกระทบ           | ๘) คนจนเมือง/ชุมชนแออัด |
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**ปัญหาที่ ๑) ประมง/เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง**

**๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

ปัญหาของชุมชนชาวประมงคือ

-เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง

-การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ทำให้ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลง เช่น ขุดลอกร่องน้ำ การทำ  
เขื่อนกันทรายกันคลื่นพัง

-ไม่มีที่ดินทำกิน

-ยาเสพติด

-อบายมุข

**๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา**

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างที่พบในปัตตานีมีอย่างน้อย ๗ ชนิด คือ ๑) อวนล้อม  
โชตหิน ๒) อวนลาก ๓) อวนรุน ๔) เรือปั่นไฟปลากะตัก ๕) ลอบปูม้า ๖) อวนล้อมกระทุ้งน้ำ ๗)  
อวนล้อมแก๊ส

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างเหล่านี้มักเป็นเรือที่มาจากภายนอกมากกว่าเป็นของคน  
ในพื้นที่(ข้อมูลจากบ้านคาโต ตำบลปะนาเระ)

**๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหาของฝ่ายชาวบ้าน**

ชาวประมงพื้นบ้านได้รวมตัวกันเป็น ชมรมชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดปัตตานี และเป็น  
สมาชิกสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้

๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

สมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายสมานแอ เจ๊ะมูดอ บ้านคาโต ตำบลปะนาเระ อำเภอปะนาเระ

\*แหล่งข้อมูล\*

พี่เกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

สมานแอ เจ๊ะมูดอ

ปัญหาที่ ๒) การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

นาุ้ง

-น้ำเสีย

-เข้าไปทำในพื้นที่ชายฝั่ง ทำให้น้ำเค็มขยายเข้าไป

-เปลี่ยนสภาพทางเดิม เช่น เปลี่ยนนาเกลือเป็นนาุ้ง

-กระทบต่อระบบนิเวศน์

หอยแครง

-การขัดกันของคนต่างอาชีพกับชุมชน

-การเลี้ยงหอยแครงจะกันเขตไว้ห้ามใครเข้า

\*แหล่งข้อมูล\*

พี่เกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

(หาข้อมูลเพิ่มจาก อาจารย์นุกุล มุลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทยฯ  
สมาพันธ์ชาวประมงฯ)

ปัญหาที่ ๓) มลพิษเขตอุตสาหกรรม

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ปัญหาเริ่มราว ๑๐ ปีนี้ เพราะ บัตตานีเป็นศูนย์กลางการประมง มีท่าเทียบเรือ มีปลา  
สัตว์น้ำมากที่สุด อยู่ใกล้เพื่อนบ้าน มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากสัตว์น้ำ

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

๒.๑ โรงงาน

-เปลี่ยนสภาพพื้นที่เป็นเขตอุตสาหกรรม เขตตั้งแต่หน้าเกลือถึงสะพานปลา  
ฝั่งขวาของแม่น้ำปัตตานีใกล้ปากอ่าวมีราว ๒๐-๓๐ โรง ตั้งแต่ปลาปันจนถึงปลากระป๋อง

- มีอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
- ไม่ค่อยนำวัตถุดิบเสีย มลพิษ

## ๒.๒ เกิดปัญหาอื่น

- แรงงาน
- แรงงานต่างด้าว เขมร พม่า เนื่องจากหลังพายุไต้ฝุ่นฮากุเรียชาวอีสานกลับกันหมด
- เกิดชุมชนคละกันไปมาก
- มีลูกเรือตั้งถิ่นฐานมากขึ้นเที่ยว ยาเสพติด

(แบบมีข้อมูล)

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

เคยมีกลุ่มประชาคมยกขึ้นมาพูดเมื่อ ๓-๔ ปีที่แล้วแต่ก็เงียบไป เพราะเขาหันไปจับปัญหาที่ไม่ขัดแย้งแทน เช่น เรื่องสามล้อ

\*แหล่งข้อมูล\*

พี่เกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

### ปัญหาที่ ๔) แรงงานต่างด้าว

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

พวกแคว่ มูลนิธิรักประเทศไทยเคยลงมาสำรวจเรื่องเอดส์

ปัญหาคงเริ่มจากหลังพายุไต้ฝุ่น แรงงานพม่าจึงเข้ามาเขมรมีมากกว่าพม่า มาทำประมง ไม่ทำอย่างพาราเพราะแปลงเล็ก

\*แหล่งข้อมูล\*

พี่เกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

### ปัญหาที่ ๕) อนามัยชุมชน

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

-ยาเสพติด(เวทีนนานาชาติที่ปิดตานี้มีคนนำเสนอบริษัท (อาจารย์ปิยะน่าจะมีเอกสาร)

-เหล้า

-ผู้หญิง

-บ่อน

-อาชญากรรม

-แรงงานไปมาเลเซียมีมาก(อาแซะ ชะยาอะมีข้อมูล เบย์รู้จัก)

\*แหล่งข้อมูล\*

พี่เกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

## ปัญหาที่ ๖) อุทยานทับที่

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

จังหวัดปัตตานีมีภูเขาและที่สูงไม่มากนัก จึงมี อุทยานแห่งชาติน้อย มีเพียง อุทยานแห่งชาติทรายขาว ?ที่ติดต่อกันไปถึงยะลา  
\*แหล่งข้อมูล\*

พีเกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

## ปัญหาที่ ๗) เชื้อนปัตตานีกับผลกระทบ

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีปัญหาทำให้น้ำท่วมเสียหาย แถวแม่ลาน ยะรัง หนองจิก โคกโพธิ์ ทุ่งบ่อทอง เป็นต้น

ตัวเชื้อนปัตตานีอยู่ในเขต อำเภอยะรัง สร้างราว ๓๐ ปีมาแล้ว แกนนำชาวบ้านที่คัดค้านอยู่แถวๆไป พี่หน้อย ผกาพรรณ(สพ.)เคยมาศึกษาตอนสร้าง พบว่าชาวบ้านไม่ให้สร้าง แต่คงมีการใช้สิทธิพลท้องถิ่น และเขาทำที่น้ำดัน(สปิลเวย์)ค้ำน้ำจึงไม่ท่วมมาก ชาวบ้านสามารถเข้าทำกินในที่น้ำไม่ท่วมได้ แต่ ๖-๗ ปีมานี้เขายกระดับที่น้ำดัน จึงขัดกับชาวบ้าน

### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ผลกระทบจากการสร้างเขื่อนด้านอื่นๆคือ

- ต้องทำคูส่งน้ำเพื่อกันน้ำทะเลหนุนเข้า เพราะน้ำที่จะไปดันน้ำทะเลมีน้อยลง
- ทำคูส่งน้ำจะทำให้ชาวบ้านทำนาไม่ได้ ทุ่งบ่อทองทำอะไรไม่ได้ ชาวบ้านไปเป็นคนจนเมือง ไปมาเลเซีย(อาจารย์นุฎ อจารย์ครองชัย มีข้อมูล)
- ระบบเปิดปิดน้ำมากบ้างน้อยบ้าง ทำให้น้ำขังหรือแห้ง
- ชาวบ้านต้องไปร้องเรียนให้เขาแก้ไข เขาแก้โดยเองมาสร้างเพิ่ม ไม่ยอมรับว่าปัญหามาจากเขื่อน

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหาของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านออกมาเคลื่อนไหวตอนที่ยกระดับสปิลเวย์แต่เจียบไปเพราะเขาเลิกยกระดับที่น้ำดัน  
\*แหล่งข้อมูล\*

พีเกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

## ปัญหาที่ ๘) คนจนเมือง/ชุมชนแออัด

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ปัตตานีเป็นเมืองเก่าแก่ มีการตั้งถิ่นฐานมาแต่โบราณ และหลายชุมชนมีการตั้งถิ่นฐานควบคู่มาอยู่กับเมือง ชุมชนแออัดส่วนใหญ่จึงนับย้อนหลังไปได้มากกว่า ๗๐ ปี

ชุมชนแออัดในจังหวัดปัตตานีมีความเป็นชุมชนสูง มีอยู่ใน ๓ เทศบาลคือ(พ.ศ. ๒๕๕๓)

๑) เขตเทศบาลเมืองจำนวน ๑๖ ชุมชนรวม ๓,๔๕๕ ครอบครัว แยกเป็นชุมชนที่หนาแน่นแออัดมาก ๔ ชุมชน รวม ๒,๔๗๑ ครอบครัว คือ ชุมชนอาเนาะรู ชุมชนยูโยท่าณานิ ชุมชนบือตึงม่วง ชุมชนบือตึงตันหยง ชุมชนโรงอ่าง ชุมชนปะการอ ชุมชนอาเนาะรูงา ชุมชนคลองช้าง และชุมชนสะบารัง เป็นชุมชนที่มีการอาศัยอย่างหนาแน่น หรือค่อนข้างหนาแน่น ไร้ระเบียบ ทรุดโทรมหรือค่อนข้างทรุดโทรม มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมและไม่มั่นคงในการอยู่อาศัย ส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่ในที่ดินของตนเอง ผู้อยู่อาศัยมักมีอาชีพไม่เป็นทางการ เช่น ขับเรือรับจ้าง ทำประมง คัดปลา รับจ้างทั่วไป เป็นต้น สาเหตุที่ตั้งถิ่นฐานจนหนาแน่นเนื่องจากชุมชนเหล่านี้อยู่ใกล้แหล่งงาน การเดินทางสะดวก ค่าเช่าถูก หรือบางรายไม่ต้องจ่ายค่าเช่า นอกนั้นเป็นชุมชนที่แออัดปานกลาง จำนวน ๗ ชุมชน รวม ๑,๔๒๔ ครอบครัว คือชุมชนจือแร บาตู ชุมชนบือตองหะยีแม ชุมชนโรงเหล้า ชุมชนจะบังติกอ(วังเก่า) ชุมชนตะลุโบ๊ะ ชุมชนจะบังติกอ(ริมคลอง) และชุมชนจะบังติกอ ชุมชนแออัดในเขตเทศบาลเมืองมีถึง ๑๕ ชุมชนที่มีอายุมากกว่า ๗๐ ปี มีเพียง ๑ ชุมชนที่อายุน้อยกว่า ๑๐ ปี

๒) เขตเทศบาลตะลัน จำนวน ๑๗ ชุมชน รวม ๒,๒๕๓ ครอบครัว แบ่งเป็นชุมชนที่เป็นชุมชนเมือง ๒ ชุมชนรวม ๖๐๐ ครอบครัว คือชุมชนบ้านกาหยิ และชุมชนตลาดสด และชุมชนชานเมือง ๑๕ ชุมชนรวม ๑,๖๕๓ ครอบครัว คือชุมชนบ้านจืองา ชุมชนโรงภาณิก้า ชุมชนบ้านใต้ ชุมชนบ้านบลูกาบายะห์ ชุมชนบ้านค้อ ชุมชนบ้านปาตาติมอ ๑ ชุมชนบ้านปาตาติมอ ๒ ชุมชนบ้านละมาะทะเล ชุมชนบ้านบางตาหยาด ชุมชนบ้านละมาะบก ชุมชนบ้านตะพา ล่าง ชุมชนบ้านตะพาน ชุมชนบ้านอุเมะ ชุมชนบ้านสะพานม้า และชุมชนบ้านหวายขม มีชุมชนที่อายุเกิน ๗๐ ปีถึง ๑๑ ชุมชน นอกจากนั้นมีอายุน้อยกว่า ๑๐ ปีจนถึง ๗๐ ปี

๓) เขตเทศบาลบ่อทอง จำนวน ๗ ชุมชน รวม ๑,๓๔๔ ครอบครัว แบ่งเป็นชุมชนที่เป็นชุมชนเมือง ๑ ชุมชนรวม ๒๑๕ ครอบครัว คือชุมชนตลาดบ่อทอง และชุมชนชานเมือง ๖ ชุมชนรวม ๑,๑๓๐ ครอบครัว คือ ชุมชนบ้านโคกกอ ชุมชนห้วยน้ำเย็น ชุมชนบ่อทองหมู่ ๗ ชุมชนบ้านควนดิน ชุมชนไผ่มัน และชุมชนบ้านป่าแดงจาร์ มีชุมชนที่อายุเกิน ๗๐ ปีถึง ๕ ชุมชน นอกจากนั้นมีอายุ ๓๐-๗๐ ปี

ในเขตเทศบาลตะลันและเขตเทศบาลบ่อทองไม่มีชุมชนที่แออัดหนาแน่นมากมีเพียงชุมชนเมืองและชุมชนชานเมือง ชุมชนชานเมือง เป็นชุมชนที่มีการอาศัยค่อนข้างหนาแน่นหรือมีลักษณะผสม ส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงในการอยู่อาศัยเพราะมักอยู่บนที่ดินของตนเองหรือเป็นที่ดินผสมระหว่างที่ดินตนเอง ที่ดินเช่าและบ้านเช่า การประกอบอาชีพมักกระทำทั้งอาชีพเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น ค้าขาย ลูกจ้างโรงงาน ช่างก่อสร้าง ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง คัดเบ็บเสื่อผ้า ทำประมง เป็นต้น ส่วน ชุมชนชานเมือง เป็นชุมชนที่ยังไม่หนาแน่นหรือ

หนาแน่นปานกลาง มักเป็นชุมชนดั้งเดิมที่อยู่กันมานานและมีสภาพเป็นชุมชนกึ่งชนบท โดยยังมีผู้ประกอบการอาชีพทางการเกษตรหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา ทำประมง ทำสวนมะพร้าว กรีดยาง เป็นต้น แต่เนื่องจากการขยายเขตเทศบาลจึงได้รวมชุมชนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในชุมชนเมืองด้วย

## ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ในเขตเทศบาลชุมชนแออัดส่วนใหญ่(๑๐ ชุมชน)หนาแน่นมาก นอกจากนี้มีสภาพปานกลาง ปัญหาทางระบายน้ำไม่มีหรือไม่ดีเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของชุมชนแออัดปัตตานีคือมีถึง ๒๒ ชุมชน

ปัญหาการไล่รื้อมี ชุมชนในเขตเทศบาลเมือง ๑ ชุมชนโดยกำลังอยู่ระหว่างการไล่รื้อ และ ๑ ชุมชนในเขตเทศบาลตะลันที่ได้รับการแจ้งให้ย้ายออก

ปัญหาที่ชุมชนเห็นว่าเร่งด่วนคือปัญหาด้านอาชีพ ปัญหาน้ำท่วมขัง ปัญหาการจัดเก็บขยะ และการศึกษา

## ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชุมชนแออัดในปัตตานีมีความตื่นตัวในการรวมกลุ่มเพื่อการพัฒนาพอสมควร และส่วนใหญ่จะมีมากกว่าชุมชนละ ๑ กลุ่ม มีเพียง ๓ ชุมชนที่ไม่มีการรวมกลุ่มกัน กลุ่มต่างๆมีรวมกัน ๕๓ กลุ่ม แบ่งเป็นชุมชนเขตเทศบาลเมือง ๓๐ กลุ่ม ชุมชนเขตเทศบาลตะลัน ๕๑ กลุ่ม และชุมชนเขตเทศบาลปอทอง ๑๒ กลุ่ม โดย ๓๔ กลุ่มเป็นกรรมการชุมชนที่จัดตั้งโดยเทศบาล มีกลุ่มแม่บ้าน ๒๐ กลุ่มจัดตั้งโดยเทศบาล กลุ่มออมทรัพย์ ๔ กลุ่ม กลุ่มกลุ่มอื่นๆ ๓๔ กลุ่ม คือ กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มฌาปนกิจ กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือกลุ่ม อสม.ซึ่งมีอยู่ทั่วไปเกือบทุกชุมชน

### \*แหล่งข้อมูล\*

- ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- รายงานการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดย ๒ หน่วยงานข้างต้น
- เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ภาคใต้
- มีข้อมูลที่ อาจารย์ยวดีน มอ.ปัตตานี-SIF รวมทั้งปัญหาเด็กกำพร้าจากพิษเศรษฐกิจ ปัญหาสวัสดิการสังคม คนชรา ผู้หญิง
- พีเกียง-วิภา สุขพรสวรรค์

วิทยา อาภรณ์ (บันทึก)

สถานการณ์สิทธิ ๑๔ จังหวัดภาคใต้  
ภาพรวมของปัญหาของภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๔๕  
โดยสำนักงานกลาง โครงการวิจัยสิทธิชุมชนศึกษา(ภาคใต้)  
รวบรวม สิงหาคม ๒๕๔๕ - มกราคม ๒๕๔๖  
จังหวัดพังงา

เท่าที่รวบรวมได้ขณะนี้ มี ๖ ปัญหา คือ

- |                                                |                      |
|------------------------------------------------|----------------------|
| ๑) ประมงพื้นบ้าน / เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง | ๒) ที่ดิน            |
| ๓) สัมปทานรังนก                                | ๔) ระเบิดหิน ชูตทราย |
| ๕) ราคาผลผลิต                                  | ๖) ชุมชนแออัด        |
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**ปัญหาที่ ๑) ประมงพื้นบ้าน / เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง**

**๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างที่พบในเกาะยาวน้อยมีอย่างน้อย ๖ ชนิด คือ ๑) อวนลากเดี่ยว ๒) อวนรุน ๓) ไชปู ๔) ยาเบือ ๕) โป๊ะ ๖) อวนลากคน ๗) กรวดหอยลาย

**๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา**

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างทำให้เกิดการทำลายทั้งชุมชนและทรัพยากร

**๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน**

เริ่มในปี ๒๕๓๖-๒๕๓๗ ที่ เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างทำให้เกิดปัญหาวิกฤติขึ้นทำให้ชาวบ้านรวมตัวกันเป็น ชมรมชาวประมงพื้นบ้านตำบลเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา และ เครือข่ายชาวประมงพื้นบ้าน ตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา กิจกรรมที่ทำ เช่น ทำป้ายเขตอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากร สร้างจิตสำนึก ร่วมกับรัฐในการดูแลรักษา พัฒนาโครงสร้างองค์กรชาวบ้าน การออกตรวจ การทำแผนร่วมกับจังหวัด

ผลจากการดำเนินงานของชาวบ้านทำให้เกิด

- ผลักดันให้รัฐปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นจริง
- มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายชาวบ้าน
- สร้างจิตสำนึกของคน
- สร้างกระแสให้หลายฝ่ายมาช่วยกัน
- การควบคุม เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างได้ผลมาก

**๔. องค์กรพัฒนาเอกชนคนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้**

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

สมาชิกชาวประมงพื้นบ้านอันตามัน ซึ่งประกอบด้วย กลุ่ม/ชมรมชาวประมงพื้นบ้านใน ๔ จังหวัดคือกระบี่ พังงา ระนอง และภูเก็ต

#### ๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

สำเร็จ ราชเขต

\*แหล่งข้อมูล\*

สำเร็จ ราชเขต

ธนู แบนเนียร

#### ปัญหาที่ ๒ ที่ดิน

##### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

-ป่าสงวน

-ที่สาธารณะ

-อุทยานแห่งชาติ พังงามี อุทยานแห่งชาติ ๔ แห่งคือ อุทยานแห่งชาติศรีพังงา, อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์, อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน, และ อุทยานแห่งชาติแหลมสน(+ อ่าวพังงา(บางส่วน), ห้วยเหมือง-เขาลำปี, เขาหลัก)

-เตรียมประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เกาะระ, เกาะพระทอง(อำเภอคุระบุรี)

-การจัดการการท่องเที่ยวในเขตอุทยานอ่าวพังงา

ปัญหาคือ ชาวบ้านไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และปัญหาอุทยานทับที่

##### ๒. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย

##### ๓. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

๑) มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย

#### ปัญหาที่ ๓ สัมปทานรังนก

##### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มี ๑ แห่ง อยู่ในอ่าวพังงาติดเขตพังงา-กระบี่ ปัญหาไม่รุนแรงเหมือนทางตรง สูดปัญหาที่พบคือ

-ชาวบ้านเข้าใกล้ไม่ได้

-ชาวบ้านไม่ได้ต้องการเข้าไปจัดการรังนกเอง เพียงแต่อยากให้ลดความรุนแรงลง

\*แหล่งข้อมูล\*

ธนู แบนเนียร

ปัญหาที่ ๔ ระเบิดหิน ดุดทลาย

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

เคยเป็นข่าว ผู้นำเคยโดนยิง คดีเงียบไป

๒. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้  
ไม่มีใครจับเรื่องนี้โดยตรง

"แหล่งข้อมูล"

ธนุ แบนเนียร์

ปัญหาที่ ๕) ราคาผลผลิต

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีปัญหา แต่ไม่มีใครจับปัญหานี้

๒. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้  
ไม่มีใครจับปัญหานี้

"แหล่งข้อมูล"

ธนุ แบนเนียร์

ปัญหาที่ ๖ ชุมชนแออัด

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ในจังหวัดพังงามีชุมชนแออัดอยู่ใน ๒ เขตเทศบาลคือเทศบาลเมืองพังงาจำนวน ๖ ชุมชน และเทศบาลตะกั่วป่า จำนวน ๖ ชุมชน โดยไม่มีชุมชนที่แออัดหนาแน่นมาก มีเพียงชุมชนประเภทชุมชนเมืองและชุมชนชานเมือง คือในเขตเทศบาลเมืองพังงามีชุมชนเมือง(หนาแน่นปานกลางหรือมีลักษณะผสม) ๔ ชุมชน คือ ชุมชนนากรอก-คอกหญ้า ชุมชนถนนใหม่ ชุมชนวังหม้อแกง ชุมชนหน้าโรงพยาบาล และชุมชนตลาดใหญ่ และชุมชนชานเมือง(ยังไม่หนาแน่นอยู่ชานเมือง)มี ๑ ชุมชน คือ ชุมชนชายค่าย ส่วนในเขตเทศบาลเมืองตะกั่วป่า มีชุมชนเมือง ๔ ชุมชนคือ ชุมชนเสนาราชบุรี ชุมชนตลาดใหญ่ ชุมชนบ้านย่านยาว และชุมชนศรีเมือง ส่วนชุมชนชานเมืองมี ๒ ชุมชน คือชุมชนราชบุรีปารุณ และชุมชนบางมรา-ตอดัง

ลักษณะของชุมชนเมืองคือเป็นชุมชนที่มีการอยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางหรือมีลักษณะผสม มีความหนาแน่นเป็นหย่อมๆ ส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงในการอยู่อาศัยเพราะอยู่บนที่ดินของตนเองหรือเป็นที่ดินผสมระหว่างที่ดินตนเองและบ้านเช่า อาชีพของผู้คนมีหลากหลาย เช่น เป็นข้าราชการ พนักงานภาครัฐ รับเหมาก่อสร้าง รับจ้างทั่วไป ค้าขาย เป็นต้น ส่วนชุมชนชานเมืองเป็นชุมชนยังไม่หนาแน่น ตั้งอยู่ไกลจากบริเวณย่านกลางเมือง บ้านมักมีสภาพปาน

กลางค่อนข้างดี ส่วนใหญ่ยังมีผู้ประกอบการเกษตรหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ทำสวนผลไม้ ปอทุ้ง สวนยางพารา และรับจ้างทั่วไป เช่น เย็บจาก กริดยาง เป็นต้น

ชุมชนทั้ง ๑๒ แห่งมีชุมชนที่เป็นที่ดินเป็นของตัวเองเพียง ๒ ชุมชน โดยตั้งอยู่ในเทศบาลเมืองและเทศบาลตะกั่วป่าเทศบาลละ ๑ ชุมชน ส่วนอีก ๑๐ ชุมชนเจ้าของที่ดินมีมากกว่า ๑ ราย ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลทั้ง ๒ แห่งที่ละ ๕ ชุมชน เจ้าของที่ดินได้แก่ ตนเอง+รัฐ ตนเอง+เอกชน ตนเอง+วัด เอกชน+รัฐ ตนเอง+เอกชน+วัด ภาครัฐที่เป็นเจ้าของที่ดินได้แก่ การรถไฟ และราชพัสดุ

ชุมชนแออัดในเขตเทศบาลตะกั่วป่ามีความหนาแน่นมากกว่าในเขตเทศบาลเมืองพังงา

## ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

มีเพียง ๑ ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองที่ยังไม่มีน้ำประปาใช้ ชุมชนเห็นว่าปัญหาที่สำคัญคือเรื่องการระบายน้ำ ปัญหายาเสพติด

มีชุมชนที่ได้รับการแจ้งให้ย้ายออก ๑ ชุมชน และมีปัญหากำลังถูกไล่รื้อ ๑ ชุมชน ทั้ง ๒ ชุมชนอยู่ในเขตเทศบาลเมือง

## ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชุมชนเหล่านี้ยังมีการรวมตัวเพื่อการพัฒนาอย่างไม่ทั่วถึง มีคณะกรรมการและกลุ่มต่างๆ ประมาณ ๓๗ กลุ่ม ในจำนวนนี้เป็นคณะกรรมการชุมชนที่จัดตั้งโดยเทศบาล ๑๒ ชุด กลุ่มอสม. ๑๒ กลุ่ม และกลุ่มอื่นๆ เช่น ฅาปนกิจ ศสมช. อีก ๑๓ กลุ่ม

### "แหล่งข้อมูล"

- ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- รายงานการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดย ๒ หน่วยงานข้างต้น
- เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ภาคใต้

วิทยา อารณ (บันทึก)

**สถานการณ์สิทธิ ๑๔ จังหวัดภาคใต้**  
**ภาพรวมของปัญหาของภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๔๕**  
**โดยสำนักงานกลาง โครงการวิจัยสิทธิชุมชนศึกษา(ภาคใต้)**  
**รวบรวม สิงหาคม ๒๕๔๕ - มกราคม ๒๕๔๖**  
**จังหวัดพัทลุง**

เท่าที่รวบรวมได้ขณะนี้ มี ปัญหา คือ

- |                    |                                      |
|--------------------|--------------------------------------|
| ๑) ชุมชนแออัด      | ๒) การขุดคลองไทย                     |
| ๓) ขยะ             | ๔) ทะเลสาบสงขลา/ทะเลน้อย             |
| ๕) การสร้างเขื่อน  | ๖) ประมง/เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง |
| ๗) รังนกนางแอ่น    | ๘) ป่าต้นน้ำ                         |
| ๙) เขตห้ามล่าสัตว์ |                                      |
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### ปัญหาที่ ๑ ชุมชนแออัด

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ชุมชนแออัดในเขตเทศบาลเมืองพัทลุงมี ๔ ชุมชน เกือบทั้งหมดเป็นชุมชนเก่าแก่ มีการตั้งถิ่นฐานมาพร้อมๆ กับพัฒนาการของเมือง โดยสามารถสืบย้อนข้อมูลไปได้ ๒-๓ ชั่วอายุคน ผู้คนส่วนใหญ่มีพื้นเพอยู่ที่นี้และไม่มีการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานมากนัก ชุมชนที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่มีชุมชนเดียวคือชุมชนคลองน้ำใส ซึ่งเกิดจากการย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ของผู้ที่เคยอยู่ในชุมชนอื่นๆ

ชุมชนเหล่านี้แยกเป็นชุมชนแออัดมากจำนวน ๔ ชุมชน คือ ชุมชนบ้านหน้าเขากทะเล ชุมชนทุ่งใหม่ ชุมชนคลองน้ำใส ชุมชนวัดนิโครธาราม และชุมชนบ้านคอนรุน ชุมชนเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่กันหนาแน่น หรือค่อนข้างหนาแน่น ไร้ระเบียบ ทรุดโทรม หรือค่อนข้างทรุดโทรม มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมและไม่มั่นคงในการอยู่อาศัย ส่วนใหญ่ไม่ได้อาศัยอยู่บนที่ดินของตนเอง ผู้อยู่อาศัยในชุมชนเหล่านี้มักมีอาชีพไม่เป็นทางการ เช่น กรรมกร รับจ้างทั่วไป ขับมอเตอร์ไซด์รับจ้าง เก็บของเก่า หาบเร่ ค้าขาย เป็นต้น แต่เนื่องจากเมืองพัทลุงเติบโตอย่างช้าๆ ไม่มีการย้ายเข้าของประชากรจำนวนมากและรวดเร็ว การใช้ที่ดินในเมืองยังไม่เข้มข้นมาก ชุมชนแออัดจึงไม่ใช่ชุมชนที่มีขนาดใหญ่เห็นได้ชัดเจน แต่มีลักษณะปะปนอยู่กับชุมชนเมืองที่อยู่ใกล้ตลาด ย่านการค้าหรือศูนย์กลางเมืองเก่า ยกเว้นชุมชนคลองน้ำใสซึ่งเป็นชุมชนเก่าที่เอกชนที่มีการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเล็กๆ ที่ค่อนข้างทรุดโทรม

นอกจากนี้ยังเป็นชุมชนฐานเมือง ๓ ชุมชนคือ ชุมชนบ้านพิ ชุมชนบ้านลำปำ และชุมชนบ้านท่าหน้าหัวนอน ชุมชนเหล่านี้ยังไม่หนาแน่นหรือหนาแน่นปานกลาง ตั้งอยู่ห่างออกไปจากบริเวณย่านใจกลางเมือง บ้านมีสภาพปานกลาง ผู้อาศัยส่วนใหญ่มีรายได้น้อยและบางส่วนยังประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ทำนา ลุงจ้างเรือประมง รับจ้างทั่วไป เป็นต้น

ในจำนวนชุมชนทั้งหมด มีชุมชนที่เป็นที่ดินของตนเอง ๒ ชุมชน เป็นชุมชนที่อยู่บนที่ดินที่มีเจ้าของมากกว่า ๑ รายหรือที่ดินผสม ๔ ชุมชน โดยที่ดินบางส่วนเป็นของตนเอง และบางส่วนเป็นของเอกชน และที่เหลืออีก ๒ ชุมชนเป็นที่ดินของรัฐ(ราชพัสดุ) และเอกชนอย่างละ ๑ ชุมชน

## ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ชุมชนที่ทรุดโทรมมากมี ๑ ชุมชนคือชุมชนคลองน้ำใส นอกจากนั้นจะมีผสมกันไป ปัญหาไม่มีทางระบายน้ำมีถึง ๔ ชุมชน ไม่มีการจัดเก็บขยะ ๓ ชุมชน โดยสรุปชาวบ้านเห็นว่าปัญหาสำคัญของชุมชนคือปัญหาสภาพบ้านเรือนชำรุดทรุดโทรมไม่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาอาชีพ ถนน ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม

## ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชุมชนมีการรวมตัวกันเพื่อการพัฒนาน้อยมากเมื่อเทียบกับเมืองอื่นๆ โดยมีกรรมการชุมชนซึ่งจัดตั้งโดยเทศบาล ๒ ชุมชน ทั้งนี้ยังมีชุมชนอีก ๒ ชุมชนยังไม่มีกรรมการชุมชน และมีกลุ่มแม่บ้าน ส่วนกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ เท่าที่ได้สำรวจยังไม่มี

### "แหล่งข้อมูล"

- ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
- รายงานการสำรวจข้อมูลที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้ต่ำในเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดย ๒ หน่วยงานข้างต้น
- เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ภาคใต้

## ปัญหาที่ ๒ การขาดแคลนไทย

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

เป็นการเปลี่ยนชื่อจากเดิมคือการขาดออกดอกมาเป็น**คลองไทย** ปัจจุบันนี้แนวชุดที่กำลังถูกผลักดันมากคือแนว 9A โดยเมื่อวันที่ ๒๔ (กันยายน) ๒๕๔๔ กรรมการของวุฒิสภาแถลงข่าวว่าได้รับการสนับสนุนแบบให้เปล่าจาก ๒ ประเทศจำนวน ๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐ(ราว ๒๐๐ ล้านบาท)ประกอบด้วยจีน ญี่ปุ่น ฮองกง อเมริกา ไทย นายคานวณ ชโลปกับประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปโครงการชุดคลองไทยของสมาชิกรัฐสภา แถลงข่าวชี้

แจ้งผลการศึกษาว่าแนวคลองไทย(เปลี่ยนมาจากคลองกระ) ที่เหมาะสมคือแนว ๔ เอ นครศรีธรรมราช-พัทลุง-ตรัง ยาว ๑๓๑ กิโลเมตร ลึก ๓๐ เมตร เริ่มจาก (ทางที่คาดว่าจะผ่าน โดยดูจากแผนที่)

- ➔ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง:เริ่มจาก บ้านแหลมขาม แหลมไทร บ้านควนขุน
  - ➔ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง
  - ➔ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง : บ้านเขาน้อย เขตตามแนวคลองยางยวน ท่างิ้ว คลองระหว่างบ้านหนองหว้ากับบ้านน้ำปลิว บ้านห้วยส้ม(โรโร)
  - ➔ อำเภอป่าพยอม จังหวัดพัทลุง : บ้านห้วยกรวด บ้านไม้เลียบ
  - ➔ อำเภอชะอวด,อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช: พรุควนเคร็ง ออกอ่าวไทย
- โดยสรุปขณะนี้ วุฒิสภาสนับสนุนแนว ๔ เอ ส่วนกรรมการแห่งชาติสนับสนุนแนว ๔ เอ ทั้งนี้แนวการขุดคลองที่ผ่านมาได้มีการเสนอไว้ถึง ๑๑ แนวคือ
- ๑) แนวที่ ๑ ระนอง-ชุมพร ระยะทาง ๑๓๐ กิโลเมตร
  - ๒) แนวที่ ๒ ไ้ระนอง-เหนือ อำเภอหลังสวน ระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร
  - ๓) แนวที่ ๒ เอ ไ้ระนอง(ราชกรุค)อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา-อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร
  - ๔) แนวที่ ๓ อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา-อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ฯ ระยะทาง ๑๖๐ กิโลเมตร
  - ๕) แนวที่ ๓ เอ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง-เหนือ อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะทาง ๑๕๖ กิโลเมตร
  - ๖) แนวที่ ๓ ซี อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา-อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ฯ ระยะทาง ๑๖๔ กิโลเมตร
  - ๗) แนวที่ ๔ คลองทุ่งค่าย ไ้อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง-จังหวัดพัทลุง ระยะทาง ๑๐๘ กิโลเมตร
  - ๘) แนวที่ ๕ สตูล-เหนือ จังหวัดสงขลาเล็กน้อย ระยะทาง ๑๐๒ กิโลเมตร
  - ๙) แนวที่ ๕ เอ เหนือสตูล ๓๐ กิโลเมตรในเขตกิ่ง อ.หาดสำราญ จังหวัดตรัง-เหนือ สงขลาเล็กน้อย ระยะทาง ๑๐๒ กิโลเมตร
  - ๑๐) แนวที่ ๖ ไ้สตูลเขตมาเลเซีย-อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ระยะทาง ๑๑๐ กิโลเมตร
  - ๑๑) แนวที่ ๙ เอ อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง-อำเภอหัวไทร จังหวัด นครศรีธรรมราช ระยะทาง ๑๓๑ กิโลเมตร
- ดังนั้นแนวการขุดคลองที่อาจผ่านจังหวัดพัทลุงจึงมีหลายสาย เช่น สายที่ ๔, ๔เอ

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

การขู่ว่าจะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมอย่างมาก

๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านบางส่วนเริ่มติดตามข่าวสาร แต่ยังไม่มีการรวมตัวกันชัดเจน

\*แหล่งข้อมูล\*

-คุณเพ็ญโฉม แซ่ตั้ง

ปัญหาที่ ๓ ชยะ

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ชยะจากชุมชนเมืองเมื่อเทศบาลเก็บแล้วไม่มีระบบการจัดการที่ดี ทำให้มีกลิ่นเหม็น  
แมลงวันมาก นำมาจากชยะไหลลงทะเลสาบทำให้ปลาตาย

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

เทศบาลนำชยะไปกองไว้ไม่เป็นที่เป็นทาง

๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบลลำปำ อำเภอเมืองเคยร่วมกันประท้วงปิดถนนโดยมี องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแกนนำ ประท้วงใน พ.ศ. ๒๕๕๒ จนเทศบาลเข้ามาแก้ปัญหาให้เมื่อ  
ปัญหาหมดไปก็ไม่มีการรวมตัวกัน มีแต่สมาชิก อบต. ที่ยังเฝ้าดูปัญหาอยู่

๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

ไม่มี

๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

องค์การบริหารส่วนตำบลลำปำ

\*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เฟื่องหนู

ปัญหาที่ ๔ ทะเลสาบสงขลา/ทะเลน้อย

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของทะเลสาบในช่วงที่ผ่านมาทำให้เกิดปัญหามาก

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ

-ทะเลตื้นเขิน

-ป่าชายเลนถูกทำลาย

-พันธุ์สัตว์น้ำลดลง

ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นโดยรอบของทะเลสาบ

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหาของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านมีการรวมตัวหลายกลุ่มตามพื้นที่ คือ

-ชมรมชาวประมง อำเภอเขาชัยสน-บางแก้ว แกนนำคือนายจรูญ จินนุ้ย

-ชาวประมง อำเภอปากพะยูน แกนนำคือนายอุสัน แหะหิม

-ชมรมชาวประมงทะเลน้อย แกนนำคือนายสุภาพ เกื้อไข

### ๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

### ๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายจรูญ จินนุ้ย      นายอุสัน แหะหิม      นายสุภาพ เกื้อไข

\*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เฟื่องหนู

### ปัญหาที่ ๕ การสร้างเขื่อนอ่างเก็บน้ำ

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

เขื่อนที่สร้างเสร็จไปแล้วเท่าที่ทราบคือ

-เขื่อนบางเลน อำเภอป่าพะยอม

-เขื่อนเขาจันทร์ สร้างเสร็จราวปี ๒๕๔๒-๒๕๔๓

#### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

การสร้างเขื่อนจะทับที่ดินของชาวบ้านแต่เดิม เช่น เขื่อนเขาจันทร์เดิมเป็นสวนของชาวบ้านที่อุดมสมบูรณ์มาก

\*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เฟื่องหนู

### ปัญหาที่ ๖ เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

พื้นที่ทำประมงของพัทลุงคือทะเลสาบสงขลา และทะเลน้อย เท่าที่สำรวจพบในทะเลน้อย เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างมีอย่างน้อย ๔ ชนิดคือ ๑) อวนทับตลิ่ง ๒) การช้อนปลา ๓) อีลุ่ม ๔) ยาเบือ ๕) กัดตาเล็ก ๖) คอก ๗) ไซนั่ง ๘) อวนลากข้าง ๙) โพงหาง

โครงการสิทธิชุมชนศึกษาภาคใต้-ส่วนประสานงานกลาง

D-S1-สิทธิพัทลุง

24/2/03

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างทำลายทั้งชุมชนและทรัพยากร

๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวประมงพื้นบ้านได้รวมตัวกันหลายกลุ่มคือ ๑) ชมรมชาวประมง อำเภอเขาชัยสน-บางแก้ว จังหวัดพัทลุง ๒) ชมรมชาวประมง อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ๓) กลุ่มอนุรักษ์ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นสมาชิกของ สมาพันธ์ชาวประมงทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยชมรมชาวประมงรอบทะเลสาบสงขลา ๕ ชมรม และเป็นสมาชิกของสมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้

๔. องค์การพัฒนาเอกชนคนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

โครงการพัฒนาชุมชนประมงขนาดเล็ก จังหวัดสงขลา ?

๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายจรรยา จินนุ้ย

นายสุภาพ เกื้อไข

\*แหล่งข้อมูล\*

นายจรรยา จินนุ้ย

นายสุภาพ เกื้อไข

พี่เอียด, พี่ชม, จิม-เบญจวรรณ เฟื่องหนู, อ้อย, ไก่

ปัญหาที่ ๗) ป่าต้นน้ำ

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงป่าต้นน้ำส่งผลกระทบต่อพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ตลอดจนถึงทะเลสาบ

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ปัญหาที่พบ เช่น

-บุกรุกถางที่ป่า ทำกิน

-ใช้สารเคมีกำจัดศัตรู

-น้ำท่วมหน้าฝน น้ำขาดแคลนหน้าแล้ง

๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

เท่าที่ทราบมีชาวบ้านรวมกลุ่มกันที่วัดตะโหมต อำเภอตะโหมต มีโครงการของกลุ่มชาติเจน มีแกนนำ กิจกรรมที่ทำ เช่น ปลูกป่า ดูแลป่าต้นน้ำ

๔. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

นายสมบูรณ์

## \*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เพ็งหนู

### ปัญหาที่ ๔) เขตห้ามล่าสัตว์ทะเลน้อย

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ทางการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ที่ทำกินชาวบ้าน ใน ๔๔ หมู่บ้าน ในเขต ตำบลทะเลน้อย อำเภอพนางตุง จังหวัดพัทลุง และในเขต ตำบลควนเคร็ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

#### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ทะเลน้อยเป็นพื้นที่อนุรักษ์ตามสัญญาแรมซาร์ ซึ่งมีเนื้อหาให้ชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์ร่วมในพื้นที่ได้ซึ่งเป็นที่ที่ดี แต่ทางการได้ออกระเบียบของตนทับสัญญาแรมซาร์บีบบังคับชาวบ้านมากขึ้นโดยไม่ได้ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม เช่น

ห้ามชาวบ้านเก็บบัว ห้ามยิงนก นกได้ทำลายข้าวและกระจุตของชาวบ้าน เมื่อชาวบ้านยิงนกจะถูกปรับตัวละ ๕๐๐ บาท แต่ถ้าชาวบ้านเสียหายจากนกจะไม่มีการชดเชย

#### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านบริเวณทะเลน้อยมีการรวมกลุ่มกันหลายกลุ่ม เช่น

- ชมรมประมงทะเลน้อย แกนนำคือ สุภาพ เกื้อไข
- กลุ่มประมงอาสาทะเลน้อย แกนนำคือสามารถ นุ่นคง
- กลุ่มเยาวชน
- กลุ่มกระจุต
- กลุ่มแม่บ้าน
- กลุ่มหัตถกรรม
- กลุ่มออมทรัพย์
- กลุ่มทะเลน้อยพัฒนา
- ฯลฯ

โดยทุกกลุ่มจะรวมกันเป็นกลุ่มรักษ์ทะเลน้อย ที่มีแกนนำคือนายฉิ้น บัวบาน อาจารย์อรุณ ดิษฐาภิชัย

#### ๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

โครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งภาคใต้

#### ๕. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อได้

สุภาพ เกื้อไข สามารถ นุ่นคง ฉิ้น บัวบาน อรุณ ดิษฐาภิชัย

## ๖. ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

มีการจัดเวทีคุยกัน ๒-๓ ครั้งระหว่างชาวบ้านกับป่าไม้ โดยโครงการนำร่องของกระทรวงวิทยาศาสตร์ประสานงานทำให้มีการร่วมกันกำหนดพื้นที่นี้เป็นแปลงทดลองปลูกกระจุต ทำนาข้าวในช่วงที่ฝนไม่กิน มีการตั้งคณะกรรมการร่วม มีการร่วมกันฟื้นฟู

\*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เพ็ญหนู

## ปัญหาที่ ๔) รั้งนกนางแอ่น

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ที่เกาะสีเกาะห้า กำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน เขาจึงเปลี่ยนกฎระเบียบ เดิมเขาจะเปิดให้ชาวบ้านเข้าไปได้ปีละครั้ง แต่ปัจจุบันจะห้ามเข้าโดยเด็ดขาด

### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ยิงชาวบ้าน จับกุมชาวบ้าน ชาวบ้านเข้าไปขโมยรังนกบ้าง บางครั้งมีการหักหลังกันเอง หรือแบ่งผลประโยชน์ไม่ลงตัว ก็ยิงกันเอง

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

ชาวบ้านทั่วไปไม่เห็นว่าเป็นปัญหา ผู้รับผิดชอบจะให้เงิน อบต. ๖๐ % ของราคาขาย ทำให้ อบต. มีรายได้ราวปีละ ๖๐ ล้านบาท

### ๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

ไม่มี

\*แหล่งข้อมูล\*

เบญจวรรณ เพ็ญหนู

วิทยา อภรณ์ (บันทึก)

**สถานการณ์สิทธิ ๑๔ จังหวัดภาคใต้**  
**ภาพรวมของปัญหาของภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๔๕**  
**โดยสำนักงานกลาง โครงการวิจัยสิทธิชุมชนศึกษา(ภาคใต้)**  
**รวบรวม สิงหาคม ๒๕๔๕ - มกราคม ๒๕๔๖**  
**จังหวัดภูเก็ต**

ภาพรวมของจังหวัดภูเก็ตคือ มีประชากรราว ๓๐๐,๐๐๐ คน นักท่องเที่ยวปีละราว ๓-๕ ล้านคน

ฝั่งตะวันออกของเกาะเป็นทะเลโคลน จะมีปัญหานากุ้ง และ เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง มีการตูดแร่ในทะเลมาก

ฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะมีปัญหาด้านการท่องเที่ยว การที่นายทุนเอาที่ดินไปออกเอกสารสิทธิ์ ซึ่งขณะนี้พี่ก้อง-สุพจน์ จรุงจิตร์กำลังทำวิจัยกับ สกว.เรื่องนี้อยู่ในกรณีบ้านบางเทา ตำบลเชิงทะเล

ส่วนกลางของเกาะมีปัญหา ชยะ สลัมแสนสุขซึ่งอยู่ติดทะเลที่พี่ก้องทำวิจัยอยู่เช่นกัน ปัญหาของภูเก็ตเท่าที่รวบรวมปัญหาได้ขณะนี้ มี ๔ ปัญหา คือ

- |                                              |                              |
|----------------------------------------------|------------------------------|
| ๑) สิทธิเด็ก                                 | ๒) เอคส์                     |
| ๓) ประมงพื้นบ้าน เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง | ๔) ที่ดิน                    |
| ๕) เขตป่าของรัฐกับที่ชาวบ้าน                 | ๖) ชุมชนแออัด                |
| ๗) โครงการท่าเรือออร์ช                       | ๘) แรงงานต่างด้าว            |
| ๙) ที่ดิน                                    | ๑๐) การเปลี่ยนแปลงสภาพป่าพรุ |
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### ปัญหาที่ ๑) สิทธิเด็ก

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

- เด็กในเมืองท่องเที่ยว
- เด็กถูกกระทำ
- ลูกคนงานก่อสร้างต่างจังหวัด พ่อแม่พาไปขายของ ชายพวงมาลัย ขยายจำนวนมาก ขึ้น จนพัฒนาการขายเป็นให้หอมแก้ม ให้นั่งดัก จนไปทำงานที่บาร์เบียร์

#### ๒. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

- มี องค์การพัฒนาเอกชน ๒ องค์การคือ
- Child Watch ทำงานเน้นด้านสิทธิเด็ก

-?(เคยทำงานที่สหทัยมูลนิธิ) เน้นการลงสู่ครอบครัว

## ปัญหาที่ ๒) เอดส์

### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อาจได้ข้อมูลจาก องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็ก

## ปัญหาที่ ๓ ประมงพื้นบ้าน /เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

คล้ายกับปัญหาในอ่าวพังงาทั่วไป เช่น

-อวนลาก อวนรุน

-เรือปลากะตัก

-โป๊ะน้ำตื้น

-สัมปทานหอยแครง

จะมีปัญหามากในฝั่งตะวันตกของเกาะภูเก็ต

เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างของภูเก็ตมีครบทุกชนิด อวนรุนจะมีมากที่สุดหากินตามชายฝั่ง ส่วนอวนลากจะมากทางเหนือทางเกาะยาว ภูเก็ตเป็นแหล่ง เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างที่ออกไปหากินที่อื่น

ในส่วนของอ่าวพังงานอกจากมีปัญหา เครื่องมือประมงแบบทำลายล้างแล้วยังมีปัญหาอุทยานอ่าวพังงาด้วยทำให้การจัดการป่าชายเลนของชาวบ้านทำลำบาก เพราะข้าราชการจะเอาไปทำอย่างอื่น

### ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

ปัญหามักเกิดจากผู้มีทุนมากเข้ามารุกชาวบ้านด้วยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการใช้เครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง

### ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหาของฝ่ายชาวบ้าน

องค์กรชาวประมงพื้นบ้านประมงที่เข้มแข็งที่สุดคือป่าครอก อำเภอถลาง แต่ก็ยังไม่เข้มแข็งนัก ไม่สามารถขยายไปสู่บ้านอื่นได้ ป่าครอกยังยึดกับเจ้าหน้าที่ประมงที่ดี พอถูกย้ายไปได้คนไม่ดีมาแทนชาวบ้านก็อ่อนไปด้วย อวนรุนมารุ่นหน้าหมู่บ้าน ๕๐๐ เมตรก็ไม่ออกไปตรวจจับ ชาวบ้านป่าครอกมีการทำกลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารข้าวสาร ป่า ชาวบ้านป่าครอกมีเขาพระแก้วทำให้ทำสวนได้ด้วย ชาวบ้านเป็นชาวพุทธ ปัจจุบันมี องค์กรพัฒนาเอกชนลงไปส่งเสริมอาชีพ เช่น ทำเคยปลา ส่วนบ้านอื่นใกล้เคียงกับบ้านป่าครอกจะไม่มีสวน ทำแต่ประมงอย่างเดียว เช่น อ่าวทุ่ง บางลา กลุ่มนี้เป็นมุสลิม

#### ๔. องค์การพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้

สมาชิกชาวประมงพื้นบ้านอันดามัน ซึ่งประกอบด้วย กลุ่ม/ชมรมชาวประมงพื้นบ้านใน ๔ จังหวัดคือกระบี่ พังงา ภูเก็ต และภูเก็ต

\*แหล่งข้อมูล\*

สมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้

ธนุ แบนเนียร์

โสพล อักษรเนียม

#### ปัญหาที่ ๔ ที่ดิน

(ข้อมูลหลักได้จากเอกสารสรุปปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและการออกเอกสารสิทธิ์ จังหวัดภูเก็ต ,เอกสารกรณีปัญหาการถือครองที่ดิน ๑๘ กรณีของพื้นที่ภูเก็ตปี ๒๕๒๓-๒๕๔๔, เอกสารของ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย)

พื้นที่ที่มีปัญหาการบุกรุกมากของภูเก็ตคือพื้นที่ของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ ๓ ประเภท ได้แก่

๑. ที่ราชพัสดุ มีจำนวน ๓๒๓ แปลง เนื้อที่ ๑๐,๒๔๗ ไร่ กระจายอยู่ทั่วไปในทุก อำเภอ การใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นที่ตั้งของส่วนราชการ สถานศึกษา บ้านพักราชการ บางแปลงได้จัดให้ประชาชนเช่าเพื่อยอยู่อาศัย และประกอบการเกษตร บางแปลงได้จัดเป็นสวนสาธารณะ

ปัจจุบันที่ราชพัสดุถูกบุกรุกครอบครองแล้ว ๑,๒๒๓ ไร่ จากจำนวนผู้บุกรุก ๑,๑๖๐ ราย

๒. ที่ดินประเภทป่าไม้ ประกอบด้วย

๒.๑ ป่าสงวนแห่งชาติมีจำนวน ๑๖ แห่ง เป็นป่าบก ๔ แห่ง เป็นป่าชายเลน ๗ แห่ง เนื้อที่รวม ๑๔,๓๔๑ ไร่คือ

ป่าบก

-ป่าเขารวก-เขาเมือง ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗

-ป่าเทือกเขาพระแทว ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗

-ป่าบางขุนน ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗

-ป่าเกาะโหลน ประกาศเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๑

-ป่าเทือกเขากมลา ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒

-ป่าเทือกเขานาคเกิด ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖

-ป่าเขาโต๊ะแซะ ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖

-ป่าเขาสามเหลี่ยม ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒

-ป่าเขาไม้พอกและป่าไม้แก้ว ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔

ป่าบกมีผู้บุกรุก ๑,๓๖๔ ราย จำนวน ๒๐,๑๕๐ ไร่ บางส่วนอ้างว่ามี สค. ๑ นส. ๓ และ โฉนด และได้มีการลงทุนสร้างที่พักตากอากาศ โรงแรมบนพื้นที่แล้ว ส่วนหนึ่งอยู่ระหว่างการ พิสูจน์สิทธิการได้มาของเอกสารครอบครอง

#### ป่าชายเลน

-ป่าเลนคลองบางชีเหล้า-คลองท่าจีน ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑

-ป่าเลนคลองเกาะผี ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔

-ป่าเลนคลองพารา ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖

-ป่าเลนคลองท่ามะพร้าว ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖

-ป่าเลนคลองท่าเรือ ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗

-ป่าเลนคลองอยู่ตะเภา ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗

-ป่าเลนคลองบางโรง ประกาศเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

มีการบุกรุกพื้นที่บริเวณขอบป่าชายเลนส่วนที่ติดกับชุมชน ผู้บุกรุกส่วนใหญ่มาจาก จังหวัดอื่น ซึ่งโยกย้ายถิ่นฐานมาประกอบอาชีพในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

๒.๒ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ๑ แห่ง เนื้อที่ ๕๖,๒๕๐ ไร่ มีผู้บุกรุกแล้ว ๒๒๒ ราย จำนวน ๓,๖๗๒ ไร่

๒.๓ ที่ดินสาธารณะประโยชน์ จำนวน ๑๑๐ แปลง เนื้อที่รวม ๒๓,๔๒๔ ไร่ สภาพการใช้ประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นที่สงวนเลี้ยงสัตว์ หนองน้ำ ที่ฝังศพ และที่พักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่ที่ถูกบุกรุกมากที่สุดคือบริเวณชายหาด

#### ๔.๑) อำเภอบางเทา

##### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ที่ชาวบ้านมีปัญหากับบริษัทไทวาซึ่งเข้ามาทำธุรกิจโรงแรมเป็นพันไร่โดยเข้ามากว้านซื้อที่ดินที่เป็นเหมืองเก่า ๒,๔๐๐ ไร่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่บ้านบางเทา ตำบลเชิงทะเล อำเภอ ถลาง บริษัทไทวาฟ้องชาวบ้าน ๒๑ ราย ถอนฟ้อง ๒ ราย เหลือ ๑๙ ราย

บริษัทไทวามีบริษัทแม่ที่สิงคโปร์ มีบริษัททำธุรกิจโรงแรม ๔-๕ แห่งระดับ ๕ ดาวทั้งนั้น ชาวบ้านบางเทาเริ่มสู้ราวปี ๒๕๓๖ ที่เขาจะเริ่มสร้างโรงแรม นักการเมืองท้องถิ่นมาหนุนชาวบ้านด้วย(สจ.สุธี เลียนอุดม) ต่อมา สจ.เล็กหนูนจิงแพ่ ปัจจุบันยังถือว่าไม่แพ้ พอออกเอกสารสิทธิบริษัทเลยฟ้องไล่ที่ การสร้างโรงแรมยังส่งผลกระทบต่อชาวบ้านที่ขายของ หากินชายหาด ปิดทางชาวบ้านที่จะไปทำสวน ชาวบ้านจึงปิดถนนในปี ๒๕๔๔

## ๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

- หน้าโรงแรมรอยัล ปาร์ค นายเล็ก(ชาวบ้าน)โดนยิงตาย
- ถือครองสวนเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่พักผ่อนและใช้ประโยชน์ของชาวบ้าน
- รุกพื้นที่สาธารณะ ๑๗๓ ไร่สมัยนายอำเภอประวิทย์ ศรีโสภณ คือพื้นที่ติดถนนสาธารณะข้างตึกลา구나-บันยันทรี
- ฟ้องร้องชาวบ้านที่ทำมาหากินในพื้นที่ ๒๑ ไร่(ยกฟ้องแล้ว ๒ ราย)เพื่อบีบให้ชาวบ้านออกจากพื้นที่
- โรงแรมเชอราตันเปลี่ยนน้ำเสียลงคลองและหาด (คลองเสนห์โพธิ์, ขุมตาจูด, หาดเชอราตัน)
- ใช้พื้นที่คันคลองตั้งเป็นโรงซักรีด (ซึ่งจริง ๆ ต้องมีคันคลอง ๖ เมตร)
- ใช้อำนาจเงินซื้อทุกอย่างเพื่อขยายพื้นที่ และผลประโยชน์ของโรงแรม เช่น นักการเมืองท้องถิ่น นักการปกครอง
- กีดกันการทำมาหากินของชาวบ้าน
- ยึดและปิดทางสาธารณะ ๒ พื้นที่ คือหน้าโรงแรมเชอราตันและที่สะพานไม้
- บุกรุกพื้นที่สาธารณะโดยการขออนุญาตเอกสารสิทธิ์อย่างมิชอบในพื้นที่ต่างๆ เช่น ขุมบิณฑ์ ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่เสียผลประโยชน์
- ปิดถนนที่ชาวบ้านใช้เดินทางไปสวน
- ใช้กำลังทหารรื้อถอนบ้านเรือนของชาวบ้าน
- เกิดกรณีฟ้องร้องกับกลุ่มทุนอีกกลุ่มหนึ่ง(ทุ่งคาฮาเบอร์) ซึ่งได้รับสัมปทานเหมืองแร่ในทะเล

## ๓. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน

- ขาดความร่วมมือจากภาครัฐ เป็นผลมาจากการใช้อำนาจเงินกวาดซื้ออำนาจรัฐมาเป็นเครื่องมือของกลุ่มไทวา และมักอ้างว่าตัวเองเป็นข้าราชการชั้นเล็กๆ
- การต่อสู้ที่ผ่านมาเป็นการต่อสู้ที่ทำอยู่ในวงแคบๆ และต่อสู้อย่างโดดเดี่ยวระหว่างบุคคลกับไทวา เช่น กริการถูกยกฟ้อง การต่อสู้ก็เป็นลักษณะต่างคนต่างสู้ ไม่ได้ประสานเป็นเครือข่าย
- คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาตรวจสอบกรณีปัญหาไม่เป็นจริง และมีส่วนร่วมจากชาวบ้านน้อย
- ข้อมูลที่ใช้ในการต่อสู้ถูกแยกส่วนกันถือ ไม่ได้นำมาดูพร้อมๆกัน เพื่อปรับข้อมูลให้ตรงกัน
- การร้องเรียนปัญหามักจะหายเข้ากลีบเมฆ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

บางเสร็จแล้ว พบว่ามีผู้บุกรุก ๒๔ ราย/แปลง มีบางรายถูกดำเนินคดีตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร และจะเร่งดำเนินการสำรวจที่ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์กรมต่อไป

#### ๔.๔) การบุกรุกที่ดินบริเวณหาดแสนสุข อำเภอเมือง

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

หาดแสนสุขคือหาดสาธารณะแห่งหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต กิตเหนือติดคลองสาธารณะประโยชน์ กิตใต้ติดที่ดินประทานบัตรของบริษัท ทุ่งคาฮาเบอร์ จำกัด กิตตะวันตกติดที่ดินสวนมะพร้าวของพระพิทักษ์ชินประชา พ.ศ. ๒๕๐๔ กองมรดกของพระพิทักษ์ชินประชาได้ขายสวนมะพร้าวให้กับบริษัทเหมืองแร่สำพะของนายติลก ถาวรรุ่งวงศ์และนายชัยสิน งานทวี พ.ศ. ๒๕๐๔ บริษัทสำพะได้ขอประทานบัตรขุดแร่ในสวนมะพร้าวและล้ำเข้ามาที่หาดแสนสุข มีการกันเขื่อนดินทำให้ชาวบ้านออกมาทักท้วงใน พ.ศ. ๒๕๑๒ แต่เรื่องก็เงียบหายไป

ต่อมาวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ นายชัยสิน งานทวีขอยกโฉนดครอบครองที่ดินบริเวณหาดแสนสุขจำนวน ๗๔ ไร่ ๓ งาน ๘๘ ตารางวา โฉนดเลขที่ ๑๔๔๑๐ เมื่อชาวบ้านทราบก็คัดค้าน จนมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๘ กรรมการได้สอบสวนและมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ให้เพิกถอนโฉนดดังกล่าว ปปป.ที่ติดตามเรื่องนี้ก็เห็นในทำนองเดียวกันเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ดังนั้นเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๒ กรมที่ดินจึงเพิกถอนโฉนดดังกล่าว

นายชัยสินจึงฟ้องต่อศาล ศาลชั้นต้นตัดสินเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ให้เพิกถอนคำสั่งของกรมที่ดินที่ให้เพิกถอนโฉนดทั้งแปลงและให้กรมที่ดินแก้ไขโฉนดที่พิพาทโดยเพิกถอนบางส่วน ศาลอุทธรณ์ตัดสินเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๒๖ ว่าอธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจสั่งเพิกถอนโฉนดที่ดินพิพาททั้งฉบับได้ จึงพิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ และศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๘ คือให้เพิกถอนโฉนดทั้งฉบับ ไม่ใช่เพิกถอนเฉพาะบางส่วน

แต่ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๔ ก็มีโฉนดออกมาให้นายชัยสิน งานทวีครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินหาดแสนสุขที่เป็นหาดสาธารณะอีกครั้ง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๔๒๔๗ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต แต่เนื้อที่ลดลงเหลือ ๕๖-๑-๗๕ ไร่ โดยมีเทศบาลเมืองภูเก็ตเป็นผู้รับรองแนวเขต ที่ดินจังหวัดภูเก็ตเป็นผู้อนุมัติการออกโฉนดที่ดิน โดยผ่านความเห็นชอบของ ผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อประชาชนทราบเรื่องก็ได้คัดค้านตั้งแต่วันที่ ๒๕๓๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมา คณะทำงานได้ส่งคำพิพากษาศาลฎีกาให้อัยการจังหวัดภูเก็ตพิจารณา วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗ อัยการจังหวัดภูเก็ตได้ส่งผลการพิจารณาถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตว่าโฉนดเลขที่ ๔๔๒๔๗ เป็นการออกโฉนดโดยเข้าใจค่า

พิพากษาของศาลฎีกาผิดพลาด ควรเพิกถอน แต่เมื่อจังหวัดรับเรื่องจากอัยการจังหวัดก็เก็บ  
เรียบไว้

จนวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๘ ประชาชนเห็นว่าเรื่องทำท่าจะเรียบจึงจัดชุมนุมขึ้น ทาง  
จังหวัดเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียน ก็ยืนยันว่าจะดำเนินการต่อโดยจะส่งเรื่องให้กรมที่ดินพิจารณา  
ก่อน เมื่อกรมที่ดินมีความเห็นอย่างไรก็จะปฏิบัติตามนั้น แต่จนถึงบัดนี้เรื่องนี้ก็เรียบไป เมื่อ  
ประชาชนถามว่าจบอย่างไร เจ้าหน้าที่ของจังหวัดก็ตอบว่าไม่ทราบ ทราบแต่ว่าเรื่องจบไป  
แล้ว

ทายาทเจ้าของที่ดินซึ่งถูกเพิกถอนโฉนดที่ดินกำลังฟ้องร้องจังหวัดภูเก็ตและกรมที่ดิน  
ในทางแพ่ง หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ อำเภอเมืองภูเก็ต เทศบาลเมืองภูเก็ต องค์การบริหาร  
ส่วนตำบลรัชฎา

๔.๕) การสร้างที่พักสงฆ์สามัคคีสามกองในที่สาธารณะประโยชน์ หมู่ที่ ๕ ตำบล  
รัชฎา อำเภอเมือง

ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

กรมการปกครองแจ้งว่าสภา องค์การบริหารส่วนตำบลรัชฎาไม่สามารถมีมติยกที่สา  
ธารณประโยชน์ให้บุคคลใดกระทำการใดๆได้ เพราะกฎหมายมิได้ให้อำนาจ ราชการที่รับ  
ผิดชอบคือ ศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต อำเภอเมืองภูเก็ต

๔.๖) โรงแรมภูเก็ตอร์ชคลับปลูกสร้างอาคารคร่อมทางสาธารณประโยชน์  
บริเวณหาดในหาน ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

โรงแรมภูเก็ตอร์ชคลับตั้งอยู่บริเวณหาดในหาน สร้างขึ้นในปี ๒๕๓๐ ขณะที่ยนายเนิน  
ตึกขันธ์เงินเป็นนายอำเภอเมืองภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๓๐ บริหารโดยบริษัท โทเบลิกส์ ยูไอซี จำกัด  
ของ ม.ล.ตรีทศยุทธ เทวกุล พ.ศ. ๒๕๓๖ บริหารโดยบริษัท เฟิร์สแปซิฟิค จำกัด ทุนฮ่องกง มี  
นายวินัย พงศธร เป็นกรรมการผู้จัดการ พ.ศ. ๒๕๓๖ บริษัท เฟิร์สแปซิฟิค จำกัด ร่วมทุนกับ  
กลุ่มโรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล เปลี่ยนชื่อเป็น ภูเก็ตอร์ชคลับ แมนดารินโอเรียนเต็ล ริ  
สอร์ท

โรงแรมภูเก็ตอร์ชคลับสร้างอาคารคร่อมทางสาธารณประโยชน์ ซึ่งเชื่อมระหว่างหาด  
ในหานกับอ่าวเสน ชาวบ้านได้ใช้เส้นทางสายนี้มากกว่า ๓๐ ปีก่อนที่จะมีการออกเอกสารสิทธิ์  
นส. ๓ ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ และเปลี่ยนเป็นโฉนดใน พ.ศ. ๒๕๑๘

ก่อนหน้านี พ.ศ. ๒๕๓๖ นายแจ่ม โสฬส อดีตผู้ใหญ่บ้านและราษฎร ตำบลราไวย์ที่ได้  
รับความเดือดร้อนได้ทำหนังสือร้องทุกข์เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาจนมีคำสั่ง ๔๔/๒๕๓๕ ให้

โครงการสิทธิชุมชนศึกษาภาคใต้-ส่วนประสานงานกลาง

D-S1-สิทธิภูเก็ต2

25/2/03

อำเภอเมืองภูเก็ตมีนายอำเภวย สวงนามเป็นนายอำเภอขณะนั้นพิจารณาดำเนินการให้โรงแรมรือดอนอาคารที่ปลูกสร้างคร่อมทางสาธารณะและรือดอนสิ่งปิดกั้นกีดขวางออก ปี ๒๕๓๖ นายวิจารณ์ ก้อนแก้วนายอำเภอคนใหม่ก็ได้รับหนังสือจากคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกฉบับหนึ่ง มีเพิ่มเติมคือสั่งให้ดำเนินการกับอำเภอเมืองภูเก็ตในขณะนั้นฐานละเลยต่อหน้าที่ เนื่องจากหนังสือฉบับดังกล่าวหายไปก่อนที่จะนายอำเภวย สวงนามจะไปรับตำแหน่งปลัดจังหวัดภูเก็ต ทางอำเภอจึงได้มีหนังสือสั่งให้ทางโรงแรมดำเนินการรือดอนภายใน ๙๐ วัน แต่ก็ไม่ได้มีการทำตาม กลับทำหนังสือร้องขอความเป็นธรรมต่อนายยุวัฒน์ วุฒิเมธี ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยแจ้งว่าทางบริษัท เฟิร์สแปซิฟิก แลนด์ จำกัด เป็นผู้ซื้อโรงแรมภูเก็ตบีชคลับภายหลังที่มีการสร้างอาคารคร่อมทางสาธารณะแล้ว ซึ่งเจ้าของเดิมเป็นผู้ก่อสร้างอาคาร และตามพยานเอกสารสิทธิ์ของโรงแรมก็ไม่ได้บอกว่าเป็นทางสาธารณะ ดังนั้นบริษัทจึงยืนยันตอบเอกสารโฉนดของบริษัทยุติบริเวณที่ถูกกล่าวหาว่าก่อสร้างคร่อมทางสาธารณะเป็นที่ดินของโรงแรมภูเก็ตบีชคลับ ในขณะที่เจ้าพนักงานที่ดินบอกว่าโฉนดไม่ได้ออกทับทางสาธารณะ และยังไม่มีคำสั่งอันใดเกี่ยวกับการเพิกถอนโฉนด

## ๒. ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ข้อยุติจากการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเมื่อ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ สำนักงานที่ดินจังหวัดได้ส่งเรื่องให้กรมที่ดินดำเนินการเพิกถอน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเพิกถอน นส.๓ ของทางโรงแรมซึ่งบุกรุกทางสาธารณะประโยชน์ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

## ๔.๗) การบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติป่าชายเลนคลองท่าเรือ ตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง

### ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่า ป.ป.ป.ชี้มูลการออก นส.๓ ก เลขที่ ๗๔๔ ตำบลป่าคลอกไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน และได้รื้อล้างที่ป่าชายเลนบางส่วน อยู่ระหว่างการส่งเรื่องจากสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ตให้กรมที่ดินดำเนินการเพิกถอน หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

#### ๔.๘) การบุกรุกอุทยานแห่งชาติและที่สาธารณะภาคในยาง หมู่ที่ ๑ ตำบลสาธุ อำเภอดกลาง

##### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

เดิมเป็นที่สาธารณะประโยชน์ประเภทที่สงวนเลี้ยงสัตว์ขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๔ คือแหลมพิค และปากบาง เนื้อที่ประมาณ ๘๐๕ ไร่ ต่อมามีการสำรวจแนวเขตเพื่อจะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แต่มีผู้คัดค้าน และกรมป่าไม้ได้ประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถในปี ๒๕๒๔ ต่อมาปี ๒๕๒๗ อุทยานแห่งชาติสิรินาถตรวจสอบพบผู้บุกรุก ๔ ราย ซึ่งอยู่ก่อนมีการประกาศจัดตั้งเป็น อุทยานแห่งชาติจำนวน ๕ ราย ภายหลังมีการแสดงตัวเป็นเจ้าของสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นอีก ๔ ราย ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่บริเวณภาคในยาง พร้อมทั้งประกาศให้ผู้บุกรุกหรือถอนสิ่งปลูกสร้างและออกจากเขต อุทยานแห่งชาติ ใน พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการสำรวจข้อมูลการบุกรุก พบผู้บุกรุก ๑๐๕ ราย เป็นบุคคลในพื้นที่ ๖๔ ราย บุคคลภายนอก ๓๑ ราย และไม่มีข้อมูล ๕ ราย

##### ๒. ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ราชการรายงานว่ากำลังตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ์ที่ดินการอ้างสิทธิ์ถือครองโดยอาศัยหลักฐานทางที่ดิน อยู่ระหว่างการปักหลักเขต อุทยานแห่งชาติสิรินาถและที่สาธารณะ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ คณะทำงานตามคำสั่งที่ ๖๔๕/๒๕๔๓ ลว. ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๓

#### ๔.๙) การเพิกถอน นส.๓ ก บริเวณเกาะกะทะ อำเภอดกลาง

##### ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เพิกถอน นส.๓ ก เลขที่ ๑๔๔๒ ตำบลเชิงทะเลออกโดยมิชอบ อยู่ระหว่างการดำเนินการของกรมป่าไม้ ที่จะแจ้งให้กรมที่ดินเพิกถอน นส.๓ ก ดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่แล้ว หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

#### ๔.๑๐) การถือครองที่ดิน สปก.๔-๐๑ ราชนางวนิดา อัมระปาล

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

สปก.ภูเก็ตกำลังตรวจสอบคุณสมบัติ "เกษตรกร"ของผู้ครอบครองที่ดิน สปก.๔-๐๑ บริเวณแก๊กเขานาคเกิด หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ สปก.ภูเก็ต

๔.๑๑) การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนคลองบางชีเหล้า-คลองท่าจีน  
อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างตรวจสอบกันแนวเขตเพื่อขอใช้พื้นที่ป่าจากกรมป่าไม้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย  
แก่ผู้บุกรุก หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือป่าไม้จังหวัดภูเก็ต อำเภอเมืองภูเก็ต องค์การบริหาร  
ส่วนตำบลรัชฎา

๔.๑๒) การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนคลองมุดง ตำบลวิชิต อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีการบุกรุกพื้นที่สาธิตปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติโครงการดินเลนนอกคลองมุดง หน่วย  
ราชการที่รับผิดชอบคือป่าไม้จังหวัดภูเก็ต อำเภอเมืองภูเก็ต องค์การบริหารส่วนตำบลวิชิต  
ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐวันที่ ๑๓ มิถุนายน  
๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่าผลการตรวจสอบไม่พบผู้บุกรุก

๔.๑๓) การบุกรุกที่สาธารณะหาดยะหุ้ย ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อำเภอเมืองภูเก็ต

๔.๑๔) การบุกรุกทางสาธารณประโยชน์ซอยภูธร อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างดำเนินการ แต่ติดขัดในข้อกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดิน หน่วยราชการ  
ที่รับผิดชอบคือเทศบาลเมืองภูเก็ต ที่ดินจังหวัดภูเก็ต

๔.๑๕) การบุกรุกปลูกสร้างอาคารรุกล้ำชายทะเลบริเวณแหลมหงา ตำบลรัชฎา  
อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างการดำเนินการของเจ้าท่าภูมิภาค สาขาภูเก็ตประกาศให้ผู้บุกรุกหรือถอน  
อาคาร หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือเจ้าท่าภูมิภาคสาขาอำเภอเมืองภูเก็ต องค์การบริหาร  
ส่วนตำบลรัชฎา

๔.๑๖) ร้องเรียนขอออกโฉนดที่ดิน หมู่ที่ ๓ ตำบลศรีสุนทร ราย น.ส.สุปรีดา รุ่งแสงอินทัย

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

กล่าวหาว่านายอำเภอและผู้ใหญ่บ้านไม่รับรองแนว ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ  
หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือที่ทำการปกครองจังหวัดภูเก็ต

๔.๑๗) ร้องเรียนการปิดกั้นทางสาธารณะถนนกระ อำเภอเมือง

ประเมินแนวไหมของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหามรดกที่ดินของรัฐบาล วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่า อยู่ระหว่างดำเนินการและรอผลการพิจารณาในชั้นศาล ซึ่งคู่กรณีฟ้องร้อง  
กัน หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ เทศบาลเมืองภูเก็ต

๔.๑๘) การบุกรุกหาดีในหามสร้างร้านค้า ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อำเภอเมืองภูเก็ต

๔.๑๙) การบุกรุกป่าชายเลนคลองเกาะมี ตำบลลิวิต อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีการบุกรุกปลูกสร้างอาคารและก่อสร้างเพิ่มเติม ได้แจ้งให้รื้อถอน ยังไม่ทราบผลการ  
ดำเนินการและผลคดีของพนักงานสอบสวน หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือป่าไม้จังหวัดภูเก็ต  
องค์การบริหารส่วนตำบลลิวิต

๔.๒๐) การบุกรุกแผ้วถางป่าบริเวณเขาพระแทว อำเภอถลาง

๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อำเภอถลาง

๒. ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

๔.๒๑) การบุกรุกปลูกสร้างอาคารร้านค้าชายหาดกมลา ตำบลกมลา อำเภอ

กระทุ

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างดำเนินการ มีการรื้อถอนออกไป แต่กลับมาบุกรุกอีกในภายหลัง

**ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า**

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่า ฝ่ายท้องถิ่นเข้าไปทำการรื้อถอนหมดแล้ว และให้ อำเภอกระทุงเข้าไปจัดระเบียบการขายสินค้าบริเวณชายหาด หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อำเภอกระทุง

**๔.๒๒) การบุกรุกทางสาธารณประโยชน์ซอยแม่โปเลียนอุทิศ อำเภอเมือง  
สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

อยู่ระหว่างดำเนินการประกาศให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ เทศบาลเมืองภูเก็ต

**๔.๒๓) การบุกรุกที่ดินสุสานชาวสก็อตเกียนเซารัง อำเภอเมือง**

**สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

ตรวจสอบในเบื้องต้นมีพระภิกษุบุกรุกก่อสร้างอาคารสำนักสงฆ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของทางราชการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อ.เมืองภูเก็ต

**๔.๒๔) การบุกรุกที่ชายทะเลบริเวณเกาะแก้ว ใกล้บีตลาภูน ตำบลศรีสมุทร  
อำเภอถลาง**

**สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

อยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่งกำลังขออนุญาตที่ดิน หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต ป่าไม้จังหวัดภูเก็ต เจ้าท่าภูมิภาคสาขาอำเภอถลาง

**ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า**

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ข้อยุติว่าสำนักงานที่ดินจังหวัดได้เข้าไปตรวจสอบแล้ว ให้กันพื้นที่ สค. ๑ ไร่ ๒๐ ไร่ ในส่วนที่ไม่ได้ทำประโยชน์ เจ้าของที่ดินไม่คิดใจที่จะครอบครอง

**๔.๒๕) การบุกรุกที่สาธารณประโยชน์บริเวณแนวรั้วของสถาบันราชภัฏภูเก็ต  
อำเภอเมือง**

**สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา**

ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อ.เมืองภูเก็ต

๔.๒๖) การบุกรุกทางสาธารณประโยชน์ซึ่ง บจก.เซ่งหวนยกให้แก่ทางราชการ  
สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างดำเนินการประกาศให้ผู้บุกรุกรื้อถอนอาคารและออกจากพื้นที่ที่บุกรุก  
หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ อำเภอเมืองภูเก็ต องค์การบริหารส่วนตำบลวิชิต

๔.๒๗) คัดค้านการออกหลักฐานทางที่ดินบริเวณที่สาธารณะใกล้ท่าเรือน้ำลึก  
ตำบลวิชิต อำเภอเมือง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต

๔.๒๘) การบุกรุกที่ นสล.บริเวณหนองน้ำในหาน

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ตรวจสอบเบื้องต้นพบว่ามีผู้บุกรุกที่สงวนเลี้ยงสัตว์เขาแดง ซึ่งออก นสล.เมื่อ ๒๗๑-  
๐-๑๐ ไร่ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต อำเภอเมืองภูเก็ต

๔.๒๙) ร้องเรียนปัญหาจากการออกโฉนดที่ดินของราษฎร ตำบลวิชิต บริเวณทุ่ง  
สงวนเลี้ยงสัตว์บ้านอ่าวมะขาม

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่ทราบผลการดำเนินการ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัด  
ภูเก็ต

๔.๓๐) การบุกรุกที่สาธารณประโยชน์รายนายโท สุรินทร์ ตำบลเชิงทะเล

อำเภอถลาง

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างการดำเนินการตรวจสอบแนวเขตพิสูจน์ว่าเป็นที่ดินของรัฐหรือไม่และ  
ประเภทใด หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต อำเภอถลาง

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ วันที่ ๑๓ มิถุนายน  
๒๕๔๔ ได้ขอยุติว่า อำเภอถลางเชื่อว่าที่ดินดังกล่าวไม่ใช่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แต่เป็นส่วน  
หนึ่งของที่ดิน สก. ๑ ซึ่งพี่สาวนายโทกันออกให้นายโท โดยอำเภอถลางเป็นผู้สรุปเพื่อหาข้อยุติ

ความคาดหวังต่อบทบาทของคนภายนอก (เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯลฯ)

๔.๓๑) ร้องเรียนการออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๔๗๔๕ ทับคลองสาธารณะประโยชน์ ตำบลเทพกษัตรี

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ระหว่างการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามคำสั่งจังหวัดที่ ๑๑๗๓/๒๕๔๓ ลว. ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ หน่วยราชการที่รับผิดชอบคือ สำนักงานที่ดิน จังหวัดภูเก็ต อำเภอถลาง

ผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้ขอยุติว่าการออกโฉนดเลขที่ ๔๗๔๕ ทับที่สาธารณะประโยชน์ ตำบลเทพกษัตรี อำเภอถลางของ น.ส.วราภรณ์เห็นว่าดำเนินการถูกต้องแล้ว

๔.๓๒) ทำฉัตรไชย

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ที่ดินบริเวณท่าฉัตรไชย ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จำนวน ๒,๘๐๐ ไร่ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ นั้นรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ชาวต่างชาติเข้าไปเช่า ก่อนหน้านี้ก็ได้มีนายทุนเข้าไปขุดทราย ออกมาขาย

๔.๓๓) เกาะราชาใหญ่

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

เกาะราชาเรียงกันในแนวตะวันตกเฉียงใต้ ตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ทางใต้ของเกาะภูเก็ต ประกอบด้วย ๒ เกาะ คือ เกาะราชาใหญ่ และเกาะราชาน้อย วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๓ มีการประมูลที่ดิน ๑๔๘ ไร่บนเกาะราชาใหญ่ หมู่ที่ ๒ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง ซึ่งเจ้าของคือ บริษัท ราชาใหญ่โฮสเทลแลนด์ รีสอร์ท จำกัด และบริษัท ราชาใหญ่เอสเตท จำกัด ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ๒ แปลง คือแปลงที่ ๑ เนื้อที่ ๔๔-๑-๔๔ ไร่ เอกสารสิทธิ์ นส. ๓ เล่มที่ ๒๓๔ และแปลงที่ ๒ เนื้อที่ ๔๔-๒-๔๐ ไร่

ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

บริษัทอ้างว่ามีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย มีหนังสือป่าไม้จังหวัดภูเก็ตที่ กค. ๐๐๔/๑๔ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๖ ว่าได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าบริเวณเกาะราชาใหญ่ไม่มีกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ไม่มีมติคณะรัฐมนตรีให้กำหนดเป็นเขตป่าไม้

ถาวร และไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด ในขณะที่อดีตอธิบดีกรมที่ดินบอกว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะประมูลที่ดินขายขาด ซึ่งไม่สามารถออกโฉนดหรือนส.๓ ก ได้ เพราะในโฉนดระบุว่าที่ดินติดทะเลทั้ง ๔ ด้าน

#### ๔.๓๔) ป้าชายเลนบางลา

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่มีรายละเอียด

#### ๔.๓๕) คลับเมด หรือเดอะเมดิเตอร์เรเน่คลับ

สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

คลับเมดมีนายมาร์ค ฌอง มารี ซีเลซเป็นกรรมการผู้จัดการ และมีนายณัฏ คอมนันต์ เป็นประธานกิตติมศักดิ์ของบริษัท ฮอลิเดย์ วิลเลจเจส (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งสร้างขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๑ บริเวณหาดกะตะตามสัญญาเช่าที่ดิน โดยรื้อโรงเรียนแล้วย้ายออกไปสร้างใหม่ด้วยอำนาจทางการเมืองของรัฐบาลสมัยนั้น มีปัญหาเรื่องการเช่าที่ดิน นุกรุกทางสาธารณะ และกลุ่มมวลชนหรือชาวบ้านที่มากับการท่องเที่ยว มีการไม่ให้ประชาชนใช้ถนนหน้าหาด ทั้งที่ครั้งหนึ่งสภาจังหวัดได้มีมติให้บูรณะถนนแต่ก็ได้รับการขัดขวาง โดยอ้างว่าได้ทำการเช่ามาแล้วตามสัญญาเช่า ต่อมาเมื่อจังหวัดจะปรับปรุงซ่อมถนน คลับเมดก็ไม่ยอม จึงได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลขอบังคับให้เป็นไป ซึ่งตามสัญญาถือว่าคลับเมดเช่าไว้แล้ว จังหวัดจึงนำสัญญาเช่าปี ๒๕๓๐ ให้กระทรวงมหาดไทยตีความว่ามีสิทธิเช่าได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยตีความเมื่อปี ๒๕๓๒ ว่าถนนสาธารณะจะไปให้ใครเช่าไม่ได้ ซึ่งทางจังหวัดก็ไม่ได้แก้ไขสัญญาเช่าเดิมจึงเกิดปัญหาตามมาอีก ๕ สิงหาคม ๒๕๓๖ ได้มีการประชุมร่วมระหว่างกรรมการผู้จัดการ ประธานกิตติมศักดิ์ จังหวัดภูเก็ต นายอำเภอ สงวนนาม ปลัดจังหวัด ตัวแทนสุขาภิบาลและกลุ่มชาวบ้าน ได้มีข้อตกลงให้มีการสร้างถนน ซึ่งคลับเมดยินยอมให้สุขาภิบาลในขณะนั้นดำเนินการได้ และสุขาภิบาลเองก็ยินยอมให้คลับเมดตกแต่งถนนให้มีความสวยงามและดำเนินการใดๆที่จะทำให้รถวิ่งช้าลง และไม่เป็นอันตรายต่อผู้ข้ามถนน

ส่วนคดีความฟ้องร้องที่บริษัทยื่นต่อศาลจังหวัดภูเก็ตเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นคดีความแพ่งระหว่างบริษัท ฮอลิเดย์ วิลเลจเจส(ไทยแลนด์) จำกัด มีนายมาร์ค ฌอง มารี ซีเลซ เป็นโจทก์ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต และสุขาภิบาลกะรน อำเภอเมืองภูเก็ต เป็นจำเลย ในข้อหาผิดสัญญาเกี่ยวกับการจัดสร้างถนนเลียบริมทะเลสายเก่าให้เป็นทางเดินและสวนสาธารณะประโยชน์สำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนเรียกค่าเสียหาย ๑๐๖,๖๙๗,๗๕๙ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของผู้เสียหายนับแต่วันฟ้องจน

ถึงวันชำระเสร็จสิ้น ซึ่งบริษัท ฮอติเคย์ วิลเลจเจส(ไทยแลนด์) จำกัด มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่คือ คลับเมต ไฟแนนซ์ บิวิ แห่งประเทศเนเธอร์แลนด์ ผู้ดำเนินการกิจกรรมสถานตากอากาศ "คลับเมต" ที่มีเครือข่ายทั่วโลกรวมทั้งจังหวัดภูเก็ต บริษัทได้ทำสัญญากับ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ในฐานะหัวหน้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๔ โดยตกลงเช่าที่ดินองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินสาธารณะบริเวณหาดกะตะ หมู่ที่ ๓ ตำบลกะรน อำเภอเมือง จำนวน ๕๕ ไร่ ๑ งาน ๓๐ ตรว. เพื่อปรับปรุงและใช้ประโยชน์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวมีกำหนด ๓๐ ปีนับตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๔ ถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๔ โดยมีข้อกำหนดเรื่องค่าเช่า แผนที่ตั้งที่ดินและข้อตกลงอื่นๆ ในสัญญาเช่ามีข้อหนึ่งระบุว่า สัญญานี้สมบูรณ์ได้ต้องเพิกถอนสภาพถนนเสียก่อน ตามสัญญาเดิมนั้นเป็นการเช่าพื้นที่ทุ่งเลี้ยงสัตว์ ในแผนที่ไม่ติดถนนสาธารณะสายนี้ และได้ทำการแก้ไขสัญญาเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๓๐

#### ความรุนแรง/เทคนิค/บทบาท/การกระทำของฝ่ายก่อปัญหา

การลงทุนของคลับเมตได้รับการส่งเสริมจากบีโอไอ แต่ระยะเวลาการส่งเสริมได้หมดไปในปี ๒๕๓๗ ความเป็นส่วนตัวของคลับเมตได้สร้างกฎระเบียบไว้อย่างเคร่งครัด ครั้งหนึ่งนายเนิน ศิกขันเงินนายอำเภอสมัยนั้นได้พารองอธิบดีกรมการปกครองไปชมทัศนียภาพยังเคยโดนยามสั่งห้ามเข้ามาแล้ว

#### ๔.๓๖) เลอเมอริเตียน(ป่าตอง)

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ยังไม่มีรายละเอียด

#### ๔.๓๗) มาริโอท

ยังไม่มีรายละเอียด

#### ๔.๓๘) ชาวเลบ้านแหลมตึกแก

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ที่เกาะสิเหร่ หมู่ที่ ๔ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง เป็นหมู่บ้านชาวเลที่ใหญ่ที่สุดในภูเก็ต ส่วนใหญ่มีนามสกุล ประมงกิจ ซึ่งเป็นนามสกุลพระราชทาน บริเวณด้านหลังของหมู่บ้านชาวเลมีป่าชายเลนอยู่ประมาณ ๔๗๐ ไร่ ปัจจุบันได้มีการพัฒนาด้วยการตัด ถนน ไถ และสร้างคูน้ำ

ที่ดินข้างเคียงที่บริเวณแหลมตึกแกนั้น ในสมัยนายมานิตย์ วัลลยเพชร ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๗ ทางกรมออกโฉนดให้นายอาทิตย์ ลิ้มปิติวรารักษ์ โดยชาวบ้านไม่รู้ไม่เห็นเพราะนายอาทิตย์ได้แอบแฝงเข้ามาพร้อมกับโครงการไฟฟ้าพัฒนาของ

โครงการสิทธิชุมชนศึกษาภาคใต้ส่วนประสานภาคกลาง

อำเภอ ได้จับจองทำโฉนด ๕ แปลง ประกอบด้วยหมายเลข ๓๕๐๔๔ มีพื้นที่ ๑๖-๓-๒ ไร่ หมายเลข ๓๓๗๔๑ พื้นที่ ๑๑-๑-๔๒ ไร่ ส่วนอีก ๓ แปลงคือ ๑๔-๓-๔๕ ไร่ ๑๐-๒-๑๙ ไร่ และ ๖-๒-๖๔ ไร่ เมื่อได้โฉนดมาแล้วก็ทำการถมที่ดิน และล้าลงไปคลองสาธารณะประโยชน์ ต่อมา พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ให้ชาวเลทำสัญญาเช่า ๑,๐๐๐ บาทต่อไร่บนผืนแผ่นดินที่เคยอาศัยอยู่กันมาก่อน เมื่อชาวเลไม่ยอมจ่ายก็ข่มขู่ พยายามหาทางผลักดันให้ชาวเลออกไปจากพื้นที่ และให้ทางการขับชาวเลออก แต่ชาวเลไม่ยอม

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๓๔ ทางกรมการโยนดให้นายเชษฐ ดันสกุลที่ป่าชายเลนหลังหมู่บ้าน ๒๔-๓-๓๖ ไร่ มีการถมที่ป่าชายเลน เกิดความขัดแย้งกับชาวบ้านจนประท้วงกันเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖ จนยุติการถมดิน แต่มีการข่มขู่และใช้วิธีการต่างๆ ให้ชาวบ้านเกิดความแตกแยกกัน และมีการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกเอกสารสิทธิ์ทั้งสิ้น ๑๔ คนรวมทั้งนายยุวัฒน์ วุฒิเมธีอดีต ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ต่อมาได้มีมติสภาตำบลรัชฎาในการอนุญาตให้มีการตัดถนนเข้าไปในพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณหลังหมู่บ้านชาวเล กลุ่มชาวบ้านจึงทำหนังสือถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตให้ยกเลิกมติสภาตำบลนั้นเสีย ต่อมาจังหวัดได้สั่งระงับการดำเนินการใดๆในพื้นที่ดังกล่าว

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๖ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งหมด ๑๑ คน ได้นำหนังสือให้ชาวบ้านเซ็นชื่อโดยไม่บอกว่าเป็นหนังสืออะไร และได้รับเงินคร่าวเรือนละ ๕,๐๐ บาท ไม่นานก็มีรถบรรทุกเข้ามาถมดินป่าชายเลนบริเวณหลังบ้าน ในที่สุดคณะกรรมการหมู่บ้านจึงบอกว่าเงินที่จ่ายเป็นค่าถมดิน จึงได้เข้าร้องเรียนกับทางจังหวัด และมีคำสั่งระงับไปในที่สุด

#### ประเมินแนวโน้มของปัญหาต่อไปข้างหน้า

ปัจจุบันชาวเลไม่ต้องเช่าที่ดิน แต่ต้องขายพวกสัตว์น้ำที่จับได้ให้กับเจ้าของที่ดิน และต้องซื้อของจากร้านขายของชำของเจ้าของที่ดิน

#### ๔.๓๔) ชาวเลหาดราไวย์

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่บริเวณหาดราไวย์ หมู่ที่ ๒ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ ๑๗ กิโลเมตร ชาวเลอาศัยอยู่ที่นั่นมาแต่เดิม ต่อมานายทุนเข้ามามีสิทธิในที่ดินนี้ ทำการถมดินในหนองทำให้น้ำท่วมหมู่บ้าน เน่าเหม็นสกปรกตลอดฤดูฝน อีกทั้งปิดกั้นทางเดินที่ชาวบ้านใช้เดินไปบ่อน้ำ บังคับไม่ให้ชาวบ้านซ่อมหรือตกแต่งบ้าน ไม่ให้สร้างห้องส้วม ไม่ให้ตั้งเสาไฟฟ้า เป็นต้น ต่อมา พ.ศ. ๒๕๒๖ ทางเจ้าของที่ดินจะเรียกเก็บค่าเช่าจากชาวเล ถ้าชาวเลไม่ยอมเสียค่าเช่าที่ดินก็นับได้ว่าเป็นชาวเลกลุ่มแรกที่ต้องเช่าที่ดินอยู่อาศัย ส่วนพวกไทยใหม่ไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ดิน เพราะมีชาวเลในกลุ่มนี้คนหนึ่งแต่งงานกับคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเจ้าของ

ที่ดิน และเจ้าของที่ดินก็มีผลพลอยได้โดยการเปิดร้านขายของชำและเป็นพ่อค้าคนกลางรับซื้อสัตว์น้ำที่ชาวเลในชุมชนจับได้

#### ๔.๔๐) ชาวเลแหลมหลาและบ้านเหนือ

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง ชุมชนชาวเลบ้านแหลมหลาไม่ต้องเช่าที่ดิน เพราะบริเวณที่ดินนั้นเป็นของกระทรวงมหาดไทย ส่วนกลุ่มบ้านเหนือก็ไม่ต้องเช่าที่ดินเนื่องจากอาศัยอยู่ในที่ดินของลูกสาวโต๊ะของชุมชนบ้านเหนือ เพียงแต่ต้องขายสัตว์น้ำที่จับได้ให้กับร้านเจ้าของที่ดิน

หากพิจารณาถึงสภาพความเป็นอยู่ต่างๆของชาวเลภูเก็ตจะเห็นว่าไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐเท่าที่ควร อย่างน้อยรัฐบาลน่าจะจัดหาที่ดินให้เขามีที่ดินเป็นของตัวเอง ช่วยเหลือในเรื่องเครื่องมือประมง และได้รับการส่งเสริมในด้านต่างๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่

#### ๔.๔๑) ที่ดินของกลุ่มบริษัท วิเศษนุกุลกิจ จำกัด

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการออก นส.๓ ก ของบริษัท วิเศษนุกุลกิจ จำกัด บริเวณอำเภอยัน หมู่ที่ ๔ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง ซึ่งมีนายศิริ แซ่หลิม กับพวกร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและกรมที่ดินว่าทางราชการออก นส.๓ ให้แก่กลุ่มบุคคลในบริษัท วิเศษนุกุลกิจ จำกัด รวม ๑๓ แปลง เนื้อที่ ๖๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินบริเวณเดียวกับที่ดินของพวกผู้ร้องเรียนเข้าครอบครองอยู่ โดยมีเงื่อนไขไม่ชอบด้วยกฎหมาย

#### ๔.๔๒) ที่ดินของร้านนิวสิริยนต์

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีชาวบ้าน ตำบลป่าตองร้องเรียนโฉนดที่ดิน ตำบลป่าตองของร้านนิวสิริยนต์

#### ๔.๔๓) ที่ดินคลองน้ำสาธารณะบางใหญ่

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

ราษฎรหลายรายบุกรุกคลองน้ำสาธารณะบางใหญ่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภอกระบุรี ซึ่งได้มีการสั่งตรวจสอบการบุกรุกตลอดแนว

## ปัญหาที่ ๕) เขตป่าของรัฐกับที่ชาวบ้าน

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

จังหวัดภูเก็ตมีทั้ง อุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าสงวน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ทั้งชาวบ้านและนายทุนมักจะเก็งกำไร มีชาวบ้านไม่ถึงครึ่งที่ทำกินจริงแล้วถูกที่ดินรัฐประกาศทับ

พ.ศ. ๒๕๒๓ กรมป่าไม้ประกาศให้ป่าเขาพระแทวเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๒๔ กรมป่าไม้ประกาศให้หาดในยาง หาดไม้ขาว หาดทรายแก้ว และหาดในทอนเป็นอุทยานแห่งชาติในยาง ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น อุทยานแห่งชาติสิรินาถ เป็น อุทยานแห่งชาติแห่งเดียวในจังหวัดภูเก็ต

### ๒. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหาของฝ่ายชาวบ้าน

ยังสู้แบบตัวใครตัวมัน และมักเป็นฐานจัดตั้งของพรรคประชาธิปัตย์(สปก.)

## ปัญหาที่ ๖ ชุมชนแออัด

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีหลายที่ เช่น แสนสุข กองขยะสะพานหิน

### ๒. ชื่อที่อยู่บุคคล+แกนนำที่ติดต่อดี

แสนสุข- ฟ้า, ฟ้าแดง

### \*แหล่งข้อมูล\*

-ศูนย์วิชาการที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ

-สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

-เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ภาคใต้

-ธนู แบนเนียร์ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทยฯ

## ปัญหาที่ ๗ โครงการท่าเรือออร์ช

### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มี ๒ แห่ง

-ของโบ้ตลากูน เริ่ม พ.ศ. ๒๕๔๐ ในพื้นที่เหมืองแร่เก่าซึ่งอยู่ในป่าชายเลนที่กรมป่าไม้อนุญาต เมื่อหมดสัมปทานเหมืองนายทุนก็ขุดร่องน้ำเป็นที่จอดเรือออร์ช

-สะพานเทียบเรือออร์ชที่ ตำบลฉลอง เป็นโครงการของรัฐ

ชาวบ้านถูกข่มขู่ ถูกจ่ายเงินซื้อ

โครงการสิทธิชุมชนศึกษาภาคใต้-ส่วนประสานภาคกลาง

D:S1-สิทธิภูเก็ต2

25/2/03

## ๒. สภาพการรวมตัว/วิธีการแก้ไขปัญหของฝ่ายชาวบ้าน ขึ้นมาเป็นช่วงๆ แต่ยกระดับการรวมตัวไม่ขึ้น

### ปัญหาที่ ๘) แรงงานต่างด้าว

#### ๑. สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

มีการลงทะเบียนไว้เป็นหลักพัน แต่จำนวนจริงคงเป็นหลักหมื่น เข้ามาทำงานก่อสร้าง และงานบริการ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือแรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานเถื่อนจึงถูกขูดรีด ถูกข่มขู่ ปัญหาสำหรับคนท้องถิ่นคือถูกชาวพม่าแย่งงานเพราะราคาถูกกว่า

#### ๒. องค์กรพัฒนาเอกชน/คนภายนอกที่ทำงานในพื้นที่+ประเด็นนี้ ไม่มีคนจับเรื่องนี้

### ปัญหาที่ ๙) ที่ดิน

มีหลายปัญหา

#### ๑) มีการออกเอกสารสิทธิผิดกฎหมาย ให้นายทุนได้ประโยชน์

- โรงแรมยอร์ชคลับ อำเภอเมือง และสร้างโรงแรมคร่อมที่สาธารณะ
- หาดแสนสุข อำเภอเมือง
- อ่าวบางเทา อำเภอดกลาง
- บ้านบางลา อำเภอดกลาง เป็นพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อทำนาุ้งและท่องเที่ยว
- ตำบลกมลา อำเภอกระบุรี เป็นพื้นที่สาธารณะชายทะเล

#### ๒) การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อเลี้ยงกุ้ง ท่องเที่ยว

- บ้านป่าคลอก อำเภอดกลาง

#### ๓) การพัฒนา อุทยานแห่งชาติเป็นที่ท่องเที่ยว

- ทำนั้ตรชัย อำเภอดกลาง

#### ๙.๑) บ้านป่าครอก

##### สภาพปัญหา/พัฒนาการของปัญหา

อยู่ที่หมู่ที่ ๒ ตำบลป่าครอก อำเภอดกลาง บ้านป่าครอกมีทรัพยากรสำคัญคือทรัพยากรบนบก ทรัพยากรแนวชายฝั่ง และทรัพยากรในทะเล ที่สำคัญที่สุดคือป่าชายเลนที่อยู่ในเขตป่าสงวนคลองบางโรง พ.ศ. ๒๕๓๐ เริ่มมีนายทุนบุกรุกครอบครองป่าชายเลนงูเกิดทุกป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มมีปัญหาการแย่งชิงผลประโยชน์ในป่าชายเลนของบ้านป่าครอกระหว่างนายทุนกับชาวบ้าน จึงมี องค์กรพัฒนาเอกชนเข้าไปทำงาน